

IX. évf. 10-11-12. szám

2019. október-november-december

Komárom-Esztergom megyei könyvtárszakmai folyóirat

(A Téka Téma utódja)

<http://kemlib.jamvk.hu>

<http://epa.oszk.hu/02700/02762>

Kiadja a József Attila Megyei és Városi Könyvtár

2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** Mikolasek Zsófia igazgató

Felelős szerkesztő: Szilassi Andrea.

Rovatvezetők: Suller Ildikó Tünde, Fábián Ildikó, dr. Horváth Géza,
Márku Mónika, Mikolasek Zsófia, Szilassi Andrea.

Műszaki szerkesztés: Szilassi Andrea

ISSN 2062-5782

TARTALOM

Megyei körkép

Pap Zsuzsanna (Tatabánya)

XIX. Országos ODR Konferencia 4-7. oldal

Tari-Székelty Karola (Tatabánya)

Kerti Károly György kiállításáról 7. oldal

Tari-Székelty Karola (Tatabánya)

Szabó Károly fotói kapcsán a székeltyudvarhelyi forradalmi eseményekről 7-9. oldal

Nász János (Tatabánya)

Regényét megírta, aztán hazavitte, ők meg bemutatták! – Kolev Ádám könyvbemutatója 10. oldal

Sári Alíz (Tatabánya)

Humorpercek – Horváth Szabolcs könyvbemutatója 10-11. oldal

Nász János (Tatabánya)

A gombok szerepe az ökoszisztémában – Füzi Sándor előadásáról 11-12. oldal

Horváth Szabolcs (Tatabánya)

Az Olvasólámpa klub október-november-decemberi programjairól 13. oldal

Horváth Szabolcs (Tatabánya)

JAMK Poetry #15 SlamTelenÜl 14. oldal

Kuglérné Szuroviák Szilvia (Esztergom)

Összefoglaló az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozat esztergomi programjairól 15-16. oldal

Kuglérné Szuroviák Szilvia (Esztergom)

Kapitány az esztergomi könyvtár fedélzetén 16-17. oldal

Hámosné Szőke Anna (Esztergom)

Bán János „Legyünk büszkék a múltunkra” 17-18. oldal

Hámosné Szőke Anna (Esztergom)

Pézsza Tibor, a vívás mestere járt a könyvtárunkban 18-19. oldal

Zimonyi Zsanett (Esztergom)

Suhajda Szilárd: „A hegymászás számomra az önmegvalósítás csodálatos lehetősége” 19-20. oldal

Kuglérné Szuroviák Szilvia (Esztergom)

Zene, irodalom, bor – Szarka Gyulával 20-21. oldal

Hámosné Szőke Anna (Esztergom)

Bösze Ádám zenei antikvárius az életéről beszélt 21-22. oldal

Kuglérné Szuroviák Szilvia (Esztergom)

Kő kövön – Schmöltz Margit könyvbemutatója 22-23. oldal

Hámosné Szőke Anna (Esztergom)

Vonka Viktor utcazenész muzsikált nekünk 23-24. oldal

Mi történt a KSZR háza táján?

Fábián Ildikó (Tatabánya)

Az Országos Könyvtári Napok rendezvényei megyénk kistélepüléseiben 25-27. oldal

Szilassi Andrea (Tatabánya)

KönyvtárMozi szakmai program 27-28. oldal

Fábián Ildikó (Tatabánya)

Könyvtárátadó Tarjánban 28. oldal

Fábián Ildikó (Tatabánya)

Könyvtárátadó Úny településen 28-29. oldal

Kovács Mihályné (Kömlőd)

Utazás Zeneországba a Diri-Dongó együttessel 29. oldal

Szilassi Andrea (Tatabánya)

Okostelefon- és tabletsuli foglalkozások a szenior korosztálynak 30-31. oldal

Szilassi Andrea (Tatabánya)

Évzáró rendezvény díjak átadásával 32. oldal

Kitekintő

Feketsné Kisvarga Anita (Tatabánya)

Tudás tárháza: könyvtár a neved? – Beszámoló az SZMKE jubileumi konferenciájáról 33-35. oldal

Nász János (Tatabánya)

Olvasásnépszerűsítés kontra valós állapotunk 35-36. oldal

Márku Mónika (Tatabánya)

Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia Workshop – Eredmények és lehetőségek 36-37. oldal

Márku Mónika (Tatabánya)

404 Not Found – Ki őrzi meg az internetet? 37-38. oldal

Gyereksarok

Süller Ildikó Tünde (Esztergom)

Medvék minden mennyiségben 39-40. oldal

Süller Ildikó Tünde (Tatabánya)

Az élet vize helyett málnaízű szörp? – Zantleiterné Szebenyi Zsuzsanna előadásáról 40. oldal

Márku Mónika (Tatabánya)

Múltunk és jövőnk – avagy hagyományörzők a könyvtárban 41. oldal

Helytörténet, honismeret

Dr. Horváth Géza (Tatabánya)

In memoriam Kovács Lajos (1949-2017) – Kovács Lajos emlékkönyv 42-44. oldal

Márku Mónika (Tatabánya)

Szent Borbála emlékülés a Tatabányai Múzeumban 44-45. oldal

Márku Mónika (Tatabánya)

Az ELTE muzeális gyűjteményének jelene és jövője 45. oldal

Sári Alíz (Tatabánya)

Tatabánya az első világháborúban – könyvbemutató a Városi Levéltárban 46. oldal

Egyesületi rovat

Takács Anna (Tatabánya)

Szubjektív visszaemlékezés Mészáros Antalra 47-48. oldal

Sajtófigyelő

Márku Mónika (Tatabánya)

2019 október 49-50. oldal

Márku Mónika (Tatabánya)

2019 november 50-52. oldal

Márku Mónika (Tatabánya)

2019 december 52-53. oldal

XIX. Országos ODR Konferencia

PAP ZSUZSANNA

2019. október 14-én 19. alkalommal szerveztük meg az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer tagkönyvtárainak szakmai továbbképzését. Ebben az évben immár másodszor nem saját épületünkben, hanem a tatabányai Edutus Egyetemen tartottunk rendezvényt. A helyszínváltoztatásra könyvtárunk átépítése miatt került sor. A résztvevőket köszöntötte, a konferenciát megnyitotta és moderálta *iff. Gyüszti László*, a József Attila Megyei és Városi Könyvtár igazgató-helyettese.

2019-ben az ODR konferencia fókuszában az ODR szakkönyvtárai álltak, akik közül idén az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár, a HM-HIM Hadtörténeti Könyvtár, az Országgyűlési Könyvtár, a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtára, az MTA Könyvtár és Információs Központ és az Országos Idegennyelvű Könyvtár mutathatta be intézményét, és az országos dokumentum-ellátásban betöltött szerepét.

Csillag Beáta.

Fotók: Hatvani István

Csillag Beátától, az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum munkatársától néhány történeti információt követően megtudhattuk, hogy a kölcsönzésben, így a könyvtárközi kölcsönzésben is, kizárólag a törzsgyűjtemény – a neveléstudomány és a szorosan vett társtudományok, pszichológia, szociológia – magyarországi, ill. magyar vonatkozású kölcsönözhető dokumentumai vesznek részt. A pedagógiai szakkönyvtár évente közel 400 kérést teljesít 70%-os hatékonysággal. Sok olyan könyvet kérnek ugyanis tőlük, amit állományvédelmi szempontból nem kölcsönöznek. Három különgyűjteményük van: Tankönyvtár, Iskolai értesítők különgyűjteménye, Gyerme- és ifjúsági irodalom különgyűjteménye. Mindegyik unikum, melyekből nem kölcsönöznek, csupán kutatók számára szolgáltatják.

Kosztolnyik Krisztián

Kosztolnyik Krisztiántól, a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár kollégájától megtudtuk, hogy könyvtárunk 2015-től hat egységből áll: Mezőgazdasági Múzeum - Budapest; Országos Mezőgazdasági Szakkönyvtár és Dokumentációs Központ - Budapest; Georgikon Majortörténeti Kiállítóhely - Keszthely; Blaskovich Múzeum - Tápiószele; Közérdekű Muzeális Kiállítóhely,

Tanyamúzeum - Lajosmizse és Közérdekű Muzé-
ális Kiállítóhely, Tájház - Cece. Fotókon mutatta
be könyvtárait, és beszélt a magyar mezőgazda-
sági szakbibliográfiáról, külföldi és magyar adat-
bázisaikról, továbbá az intézményi összevonás
keretében hozzájuk csatolt gyűjteményekről. (A
volt VIZDOK Könyvtár, ami egy vízügyi gyűjte-
mény, az Agrárminisztérium Házi Szakkönyv-
tára, a Húsipari Kutatóintézet Szakkönyvtára, a
Cukoripari Kutatóintézet gyűjteménye és a ma-
lomipari gyűjtemény.)

Részben a könyvtárközi kölcsönzésnek köszön-
hetően zajlik az 1945 előtti szakirodalom digitali-
zálása. Ezek listája és maga a tartalom Aleph
rendszerű katalógusukon keresztül kereshető.

Mohácsi Zoltán

Mohácsi Zoltántól, a HM-HIM Hadtörténeti
Könyvtár munkatársától nagyon érdekes előadást
hallhattunk. Állományuk több mint 300 ezer do-
kumentumból áll, melyből 6 ezer muzeális, nem
kölcsonözhető, viszont nagy részük már digitali-
zált. 100 hadtörténeti folyóiratot fizetnek elő,
amelyek teljes egészében digitalizáltak. Különle-
ges a 22 ezer darabból álló katonai szabályzatok
gyűjteménye, és szintén kiemelendők olyan
helyismereti kiadványaik, melyek a misszióra in-
duló katonákat készítik fel az adott ország törté-
netéből, szokásaiból, a helyi viszonyokból. Az
ODR-en keresztül évente 200-300 kérést teljesí-
tenek, elsősorban honvédségi, tehát nem nyilván-
os könyvtáraknak. Szorosan együttműködnek a
Nemzetvédelmi Egyetem Könyvtárával. A negyedik előadásban *Orosz Adrienn*től, az Or-
szágos Idegennyelvű Könyvtár kollégájától tud-
tuk meg, hogy több mint 400 ezer kötet van a

könyvtárukban 148 nyelven, valamint több mint
30 ezer folyóirat 32 nyelven. Zeneműtárukban 32
ezer kotta található, amit egy elektromos zongó-
rán ki is lehet próbálni. Fajszi Károly Eszperantó
Gyűjteménye közel 12 ezer kötet, és egyedülálló
a 2014-ben kialakított Kínai Sarok is 800 doku-
mentummal. Könyvtárközi kölcsönzési statisztí-
kájuk 450-500 között mozog évente, főként szép-
irodalmi kölcsönzésekkel. Az előadás végén ösz-
szefoglalta a könyvtárközi kölcsönzések trendjeit
2016-2019 között. Az összes kérés általános csök-
kenése mellett az elektronikus dokumentumok
számának erőteljes növekedése észlelhető. Ki-
emelte a nem teljesíthető kérések számának emel-
kedését, okként megfogalmazva, hogy a
MOKKA-ODR adatbázisa gyakran nincs szink-
ronban a saját katalógusukkal: a kérő könyvtár pe-
dig nem ellenőrzi a dokumentum státuszát az OIK
saját katalógusában.

Orosz Adrienn

A következő előadásban *Parti Ádám*, az Ország-
gyűlési Könyvtár munkatársa elsőként arról me-
sélt, hogy hozzájuk bejutni mennyire hosszúan
tartó folyamat. Előbb telefonálni kell, majd a par-
lament öreinél igazolni magunkat, aztán átvilágít-
ják a bejutni szándékozót és csomagját, majd az
előkészített könyvtárközi könyvet már hozhat-
nánk is villámgyorsan, de kifelé ugyanúgy ismét-
lődik az átvilágítás. A könyvtár története, szerve-
zeti felépítése után megtudtuk, hogy több mint
600 ezres az állományuk. A digitalizálás náluk
annyira kiemelt projekt, hogy digitalizáló műhe-
lyükben 3 komoly automata is van. Könyvtárközi
kölcsonzéssel 1300 feletti könyvet szolgáltatnak
évente, és a korábbi 700 körüli digitális kérésük is
megduplázódott. Az Országgyűlési Könyvtárban

a Szakreferensi és Állománygyarapítási osztály is segíti a könyvtárközi szolgáltatást. A hozzájuk fordulóknak igyekeznek egy nap alatt teljesíteni a kéréseket belső raktárból, vagy az olvasóteremből. Külső raktárból hetente kétszer hoznak be köteteket. Az ODR 17. legtöbbet szolgáltató könyvtára az Országgyűlési Könyvtár.

Szabó Katalin

Szabó Katalintól, a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtárának munkatársától megtudtuk, hogy intézményük 1897 óta nyilvános könyvtár, fokozatosan vált kölcsönző könyvtárrá. Kezdetektől fogva ODR tagkönyvtár. Mint szolgáltató könyvtár gazdag könyv- és folyóirat-állománnyal rendelkezik. Kötelezpéldányokból 1-1 példányt kapnak, a KSH kiadványaiból pedig 3-5 példányt őriznek meg. Igyekeznek még a beérkezés napján teljesíteni a kéréseket a központból, a törökbálinti raktárból pedig másnap. 2010 óta 24 ezer kérést kaptak, évente megközelítőleg 3 ezret, ami nagyon jelentős. Előadásának végén tapasztalatait és javaslatait is megfogalmazta.

Az ODR portálon jól követhető az adminisztráció státuszváltásokkal, lehetőség van az olvasónak saját kérés indítására. A kollégák/olvasók nem használják ki megfelelően, nem mindig állítják be a státuszukat, nem jól töltik ki a felületet. Sajnos sokszor nem működik a portál, és még sok tagkönyvtár állománya hiányzik, vagy hiányos. Szükséges lenne a sürgős kérés jelölésére, üzenetek olvasatlanná állítására, valamint annak beállítására is, hogy e-mail értesítések csak bizonyos módosításokról érkezzenek. A szakkönyvtárak közül utolsóként a Magyar Tudományos Akadé-

mia Könyvtár és Információs Központ hazai szerepét ismerhettük meg *Tömöry Páltól*. Olvasóik főként felsőfokú vagy annál magasabb végzettséggel rendelkező kutatók. Mindenkül csak egy példányuk van. Könyvtárközi statisztikájuk 1000 körüli beérkezett kérést jelent évente. Hárman dolgoznak a könyvtárközi kérések teljesítésén. Egy kolléga az egyéni, olvasói kérésekkel, kettő pedig a könyvtáraktól érkezett kérésekkel foglalkozik. Az előadás végén kiemelte, hogy a MOKKA-ba a rekordok feltöltése folyamatos, de még nem 100 %-os az állományuk fellelhetősége, ezért szükséges a másodlagos ellenőrzés is a saját katalógusukban.

A konferencia ezt követően egyperces néma megemlékezéssel folytatódott. A tragikus hirtelenséggel elhunyt szakmai tekintélyre, az „ODR szülőanyjára”, *Koltay Klárára* emlékeztünk.

Sütő Péter

A megemlékezés utáni előadásban az EISZ COMPASS adatbázisát mutatta be *Sütő Péter*, az MTA KIK EISZ Titkárságának munkatársa. A COMPASS egy rendkívül hasznos online, ingyenes adatbázis. Az EISZ Titkárság és az MTA KIK fejleszti és üzemelteti. Az EISZ konzorciumban több mint 240 intézmény számára közel 50 szolgáltató/kiadó 180 adatbázis csomagja érhető el. Segítségével meg lehet tudni, hogy egy adott adatbázis, folyóirat melyik könyvtárban van előfizetve. Használatával megtudhatjuk, hogy az olvasónk által keresett folyóirat melyik EISZ-es adatbázisban érhető el, hol van előfizetve. Az előadó szerint még mindig nem ismerik eléggé a könyvtárosok.

Még a Katalisten, vagy könyvtári levelezésekben is felmerülnek olyan kérések, amiket egyszerűen, gyorsan meg lehetne találni a COMPASS-ban. Ezt bizonyította az is, amikor az előadás elején az ODR konferencián résztvevőket is megkérdezte, hogy mennyien használták már a COMPASS-t? A közönség fele tette csak fel a kezét. A COMPASS adatbázis használata a minőségi könyvtárközi kölcsönzési gyakorlat alappillére kellene, hogy legyen, a MOKKA-ODR mellett. A közös ebéd után „GYIK élőben - Konzultáció a MOKKA-ODR felület használata során felmerülő problémákról” címmel *Novák Csaba Balázs*, a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár munkatársa beszélt. A MOKKA-ODR felület kérdés-adminisztrációján belül a státuszok állításának problémakörét részletezte, valamint kitért a kérdés-továbbítás lehetőségére. Előadása után készséggel válaszolt a felmerülő kérdésekre a konferencia résztvevőinek.

A rendezvény az NKA támogatásával valósult meg

Kerti Károly György kiállításáról

TARI-SZÉKELY KAROLA

Mi végre is van a könyvtár, ha nem azért, hogy összehozza a művészetek szeretőit az olvasóval, bevezessen a tudományok világába, szórakoztasson, többé, szebbé tegye hétköznapijainkat? Ezen okokból kiindulva rendeztük meg 2019. október végén a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban *Kerti Károly György* kiállítását. A kiállítás anyagán végighaladva megcsodálhattuk a haikuval vegyes festői remekeket. A ráhangolódást *Weisz Péter* lenyűgöző gordonka játéka, valamint *Kövesdi Mónika* művészettörténész részletes történeti bemutatása adta, melyben a kiállító művész életútját ismertette a kor művészeti életének tükrében.

*“kavicsot dobsz át
évgyűrűid peremén
csobbanással mérsz”*

A neves alkotó festményeinek, grafikáinak és verseinek válogatása került fel a könyvtár falaira. Bár a képek egyikét sem fűzi szoros kapcsolat a hozzárendelt haikukhoz, az összehatás mégis lebilincselő. A festmények jelentős része tájkép, melyek inspirálója több esetben a művész lakhelye, Tata, de akadnak Horvátország tájait megörökítő alkotások is. A festmények, melyeken Kerti Károly György a táj ihlette csendet kívánta rögzíteni, mély nyugalmat árasztanak. Azok megfigyelése azt diktálja nézőjétől, hogy lassítson egy kicsit, majd csak ezután jöhetnek a haikuk és a mély gondolatok. A haiku fő jellemzője: mélyenszántó gondolatok rövid, tömör kifejezése. Ahogy az alkotójuk vélekedik erről a japán versformáról: „Nagyon megtetszett, hogy 17 szótagba hogy lehet egy világot belegyömöszölni”. Számos ilyen verset olvashatunk Kerti Károly Györgytől, mely húsz év munkájának „bőtermő gyümölcse”, azok mindegyike elgondolkodtató, megindító. Mégis, ha ki kellene egyet választanom ezekből, a következő lenne az:

*„bár kirak mindent:
mécses, virág, táskája
nehezebb mint volt”*

Kerti Károly György kiállítását Mónika művészettörténész ajánlotta a megjelentek figyelmébe.

Fotó: Tari-Székely Karola

Szabó Károly fotói kapcsán a székelyudvarhelyi forradalmi eseményekről

TARI-SZÉKELY KAROLA

2019. december 3-án nyitottuk meg a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban Szabó Károly székelyudvarhelyi filmrendező és fotóművész képeinek kiállítását, mely az 1989-es romániai forradalmat, azon belül pedig a székelyudvarhelyi eseményeket mutatja be. A ráhangolódást az Őrzők Együttes zenei előadása adta. A kiállítás 2020. január 31-ig látható.

Az Őrzők együttes műsora a megnyitón.

Fotók: Tari-Székely Karola

Hogyan forr össze a Székelyudvarhelyi és a József Attila Megyei és Városi Könyvtár élete? A testvérvárosi kapcsolat alapozta meg a könyvtárvezetés közötti jó baráti viszony kialakulását. Így került sor az ottani volt könyvtárigazgató december 3-ai kiállításának megrendezésére, mely Székelyudvarhely történelmének egy kis szegletét mutatja be.

Szabó Károly

A fotóművész dokumentálási vágya már fiatalkorában megmutatkozott, amikor megkapta édesapja féltve őrzött fényképezőgépét, és elkezdte felfedezni általa a világot. Vonzották a szociografikus témák mellett a változó kisvárosi élet ábrázolásai. Később érdeklődése a falu, és az élő hagyományok megörökítése felé irányult.

Szabó Károly a forradalmi események napján, 1989. december 22-én, a megszokott módon elment dolgozni, amikor arra lett figyelmes, hogy az utcára gyári dolgozók tömegei vonulnak ki. Hazasietett a fényképezőgépéért, mert tudta, hogy valami készül, ami megörökítésre vár. Így sikerült lencsevégre kapni a forradalom helyi történéseinek pillanatait. A képek, melyek azokon a napokon készültek, jól tükrözik az akkori perzselő hangulatot. Józsa Béla (1898-1943) közíró szobrának lefejezése szimbolikusan jelezte a diktatúra, diktatórikus vezetés „lefejzésének” szándékát. A rendőrség felgyújtása, a fegyverraktár kiürítése szintén ezt szimbolizálta. A feldühödött tömeg a Székelyudvarhelyi Néptanács előtti téren gyülekezett, ahol alkalmi szónokok biztatták a jelenlevőket. A szocialista Románia zászlójából '56-os mintára kivágták a címert, ami az újonnan megalakult Nemzeti Megmentési Front új szimbóluma lett. Estére a tömeg széteszlott, de néhányan kint maradtak a Fő téren. A központi szoborcsoport körül égő gyertyákkal virrasztottak a forradalom ártatlan áldozatainak emlékére.

1989 az a dátum, mely Székelyudvarhely, és egész Románia életében döntő jelentőséggel bír. Éppen ezért éreztem késztetést, hogy a dokumentumfotó kiállítás kapcsán némi magyarázattal szolgáljak. Nem célom ugyanakkor tudományos igényű írást készíteni. Csupán kiemelnék fontos dolgokat, amivel közelebb hozhatom az olvasót és a kiállítás nézőjét a kiállított képekhez.

A székelyudvarhelyi eseményeknek volt egy előzménye, a temesvári történések. Tőkés László nyilatkozatot adott a nyugati sajtónak, beszámolt a nemzetet sújtó hatósági intézkedésekről, falurombolásról, bírálta a bukaresti rezsimet, és kérte a nemzetközi közvélemény támogatását. A nyilat-

kozat lavinát indított el. A hatóságok Tőkés Lászlót el akarták fogni. Az őt védő civilek gyülekezetéből kerekedett az első tüntető csoport. Megkezdődött a tüntetők és az állami szervek összecsapása, amely később vérengzésbe torkolt. A cenzúra miatt ennek híre csak lassan terjedt, rokonok és barátok adták szájról-szájra. Így december 22-én, amikor a gyárak munkásai kivonultak az utcára, köztük is voltak olyanok, akik nem hallottak a Temesváron történekről.*

A pattanásig feszült hangulat háttérében az évek óta tartó önkényes államvezetés, Ceaușescu személyi kultusza, a Securitate rendszerellenességet felkutató intézkedései álltak. Civileket építettek be minden szektorba, hogy felkutassák a rendszerellenes kezdeményezéseket. A besúgók miatt családok, baráti kapcsolatok mentek szét. Románia megpróbálta az állami adósságokat visszafizetni, annak kárát is a lakosság szenvedte el. A boltokból elfogyott az élelmiszer, jegyrendszert vezettek be, élelmiszeradagokat osztottak a városokban. Ezek az adagok azonban kevésnek bizonyultak egy felnőtt ember számára. Így elkezdődött a háttérben az árucseré, a hiánycikkekért (kávé, szappan) cserében élelmiszert lehetett kapni, de azt is csak titokban, a jó kapcsolatokkal rendelkezőknek. A televízióban a fontos dolgokról hallgattak. A helyi sajtóban is kemény cenzúrával jelentek meg hírek. Se kifelé, se befelé nem működött, vagy csak alig az információáramlás. A nyugati lapok forgalmazását betiltották, házkutatásokat végeztek. Akinél találtak ilyen folyóiratokat, arra ráhúzták a rendszerellenesség bélyegét, és meghurcolták. Ugyanez vonatkozott az elleneségesnek tekintett tévéadásokra, filmvetítésekre egyaránt.

Az 1989-es romániai forradalom a kelet-európai rendszerváltozások között a legvéresebb volt. A tömeget gépfegyverrel oszlatták, melynek halálos áldozatai voltak. Az ország diktátorát, Nicolae Ceaușescut és feleségét Elena Ceaușescut elűzték és kivégezték. A forradalom borzalmának csak egy példája volt a következő: A források szerint a Securitate tisztjei felkeresték a kórházakat, és több sebesültet agyonlőttek. A halottak személyi igazolványait elvették, hogy azonosításukat megnehezítsék. A boncolásokat az ügyészség megtiltotta, ezért a halál okát az orvosok csak külső ún. makroszkopikus vizsgálat alapján írták be a nyilvántartásba. A titkosrendőrség ezeket a nyilvántartásokat lefoglalta és megsemmisítette. A holttesteket hűtőkocsiban Bukarestbe szállították, azokat a „Cenușa” (Hamu) krematóriumban elégették, majd a szemetes kukákban összegyűjtött hamut egy Bukarest környéki falu szennyvízcsatornájának aknájába dobták.**

A kiállítás anyagát csak ajánlani tudom, mert hi-telességgel tanúsítják a '89-es események történe-seit. Érdekes annak a szemével látni, megtekinteni az ott történeket, aki részese volt a forradalomnak. A kiállítást gazdagítják az akkori sajtóban megjelent újságcikkek is, melyek kiegészítik a dokumentumfotók történelmi háttérét.

Források:

* Az egykori interjú első, második és harmadik része a YouTube videómegosztón:

Panoráma-interjú, 1989. I. rész

https://www.youtube.com/watch?v=fV6_GUENetk&feature=player_embedded,

Panoráma-interjú, 1989. II. rész

<https://www.youtube.com/watch?v=ko4XCCmE2o4&feature=related>,

Panoráma-interjú, 1989. III. rész

<https://www.youtube.com/watch?v=w4K7BSp43M8&feature=related>

** Wikipédia/ https://hu.wikipedia.org/wiki/1989-es_rom%C3%A1niai_forradalom

– Udvarhelyszék. II. évf. 1999. dec. 22.–2000. jan. 4. 51–52. sz.

<https://mult-kor.hu/25-eve-kezdodott-a-romaniai-forradalom-20141216>

Regényét megírta, aztán hazavitte, ők meg bemutatták! – Kolev Ádám könyvbemutatója

NÁSZ JÁNOS

Egy romantikus fantasy történet könyvbemutatóját láthatta a szép számmal megjelent hallgatóság a József Attila Megyei és Városi Könyvtár Szent Borbála téri kistermében, 2019. november 29-én a késő délutáni órákban. Aki elkövette, *Kolev Ádám* közgazdász, amúgy természetbarát lelkű, joviális fiatalember. Első könyve megjelenésének ürügyén ajánlottuk fel ezt a találkozót. S ebben kellemes beszélgetőtársra lelt *Nász János* könyvtáros személyében, aki tematikus kérdéscsomagok segítségével tárta fel az írói identitást, ars poeticát, az eddigi életút fontosabb állomásait s a jövőt terveit.

A fotókat *Tari-Székely Karola* készítette az eseményen

A „Hogyan ettek meg” címmel lejegyzett opusz már a borítójával is számos kérdést vetett fel, hiszen grammatikailag, sőt logikailag is értelmezhetetlennek tűnik. De ha valaki elolvassa az írást, akkor rájön arra, hogy nemcsak figyelemfelkeltő a címadás, hanem nagyon is a tartalom esszenciáját tükrözi. Néha az életsors párhuzamait bele- szöve a cselekménybe egy fiatalember kilátástalanságát és kapcsolati csalódását kísérve, egy rendkívüli kalandot ígér naplószerűen megírva. Egy misztikus szigeten játszódik a történet, ahol egy emberevő szörny él, aki amúgy egy átváltozni képes gyönyörű nő. Kettejük liezonjában a szerelem és beteljesülés kegyelmi állapota már-már

hollywoodi befejezésre hajlik, de akkor jön a véletlen, és főhősünk is eltűnik egy nagy felfordulásban. Hogy most megette őt is kedvese öntudatlan állapotban, vagy sem, vagy a szörny-lány a magzatát hordozza magában – ezek a kérdések megosztották a hallgatóságot. Ezért is megérte bemutatni a regényt. Továbbgondoltuk, átszűrtük magunkon, és követeltük a folytatást anélkül, hogy sorozatfüggők lettünk volna.

A dedikálást követően a könyv borítója ihletette torta-remekműből mindenkinek jutott egy szelet, amit jó érzéssel MI ettünk meg.

Kolev Ádám és Nász János

Humorpercek – Horváth Szabolcs könyvbemutatója

SÁRI ALIZ

2019. október 12-én, szombaton 15 órai kezdettel került megrendezésre a József Attila Megyei és Városi Könyvtár Népház Úti Fiókkönyvtárában kollégánk, *Horváth Szabolcs* Humorpercek című kötetének bemutatójára.

A könyvbemutatót könyvtárunk igazgatóhelyettese, *iff. Gyüszti László* nyitotta meg. Köszöntőjében kiemelte, hogy kellemes érzéssel tölti el az a tudat, hogy van egy olyan kollégánk, aki nem csak a megyénk, de városunk versíró taborát is erősíti. Majd *Kovácsné Horváth Viktória* rendezvény-szervezőnek adta át a szót. Ő szintén megerősített minket abban, hogy Tatabányának szüksége van olyan emberekre, akik az irodalomban látják saját kiteljesedésük kulcsát.

A megnyitó beszédek után a költő is szót kapott. Szabolcs elmondta, hogy eddigi pályafutása alatt ez a 7. kötet adta talán a legtöbb munkát. Ugyanakkor egyben a legjobb szórakozást nyújtó műve is, hiszen egy teljesen más profilba kellett beletanulnia. Már a kötet megalkotása előtt világos célja volt, hogy az nem tartalmazhat obszcén, politikai és vallási vicceket. Akkor is, ha ennek a verseskötetnek a lényege a könnyed nevetetés, amely örömet és kikapcsolódást szerez az olvasónak. A humoros formában megfogalmazott versek könnyen érthetőek, már-már gyermeki szinten vannak, ennek ellenére még a felnőttek arcára is mosolyt tudnak csinálni.

A kötet borítóját Kiss Katalin tervezte. Egyáltalán nem harsány, követi Szabolcs előző köteteinek színvilágát a grafitiszürke-fehér skiccelt koncepciót. Teljes mértékben illeszkedik az eddig megjelent művek világába. Maga a könyv 75 mulató rigmust ölel fel, melyben felváltva követik egymást az állatos, szőke nő, Pistikés és férj-felcsézés témák.

Az est jó hangulatához sokat tettek hozzá Szabolcs közeli ismerősei: Varga Erzsébet kiváló szavalótehetségével, Mészáros Botond személyes beszámolóival és ajánlásaival, Bakos József, a Holnap magazin vezetőjének bátorító szavaival, Szabó Julianna, tatabányai költő pedig mentori munkájával. Végül, de nem utolsó sorban Ruczek

Réka Anna kiváló zongorajátékával. A programról videófelvétel készült, amely [megtekinthető itt](#).

Horváth Szabolcs a meghívott vendégek körében

Fotó: Tari-Székely Karola

A gombák szerepe az ökoszisztémában – Füzi Sándor előadásáról

NÁSZ JÁNOS

Ezúttal Füzi Sándor biológus, a tatabányai Gombász Klub vezetője volt a vendége a 2019. november 6-ai öko-estünknek, könyvtárunk Népház utcai fiókkönyvtárában.

Bemutatóját azzal kezdte, hogy a közvélekedésben elég sokszor negatív képzet társul a gombákhoz, miszerint óvakodni kell tőlük, hiszen halálosan is mérgezőek lehetnek. Alapvető, olykor felcsinés tudásunk róluk kiegészítésekre szorul. Éppen ezért az ilyen találkozók is segíthetnek abban, hogy tisztább képet alkothassuk természetünk furcsa és oly sokszor félreismert, de nélkülözhetetlen fajairól.

Hiszen a gombák se az állatok, se a növények kategóriájába nem sorolhatók. A gombák országa önálló, egyenrangú rendszert alkot a többivel. Az viszont igaz, hogy némely kisebb csoportjuk az egyikbe, másikba is sorolható. A gombák sokféle szerepet játszanak mindennapi életünkben. Például az élesztőgombák a táplálkozásunkat segítik, míg a penicillin gyógyító erővel bír, és számos fajtája környezetünk, erdeink hasznos takarítója, tisztítója. Hazánkban mintegy 5000 fajtájukat ismerjük, ezekből körülbelül 300 ehető, 100-150 súlyosan mérgező, és csupán 10 az, amelynek fogyasztása halált okozhat.

De mi történne a Földdel, ha nem lennének gombák? A beteg, az ökoszisztémában nem hasznosuló életformák lebontásában játszanak nélkülözhetetlen szerepet. Az elkorhadt fákból kivonják a cellulózt, a szilárd anyagot. Ha megjelennek egy fán, az azt jelenti, hogy a fa legyengült. Tehát intő jel, ha elkezd élőködni a fán. Jó tudni, hogy az egészségeset nem bántják. Kiválogatják a betegeket és visszaadják a termőföldnek, amit kiválasztottak belőlük.

ifj. Gyüszli László és Füzi Sándor. Fotó: Tari-Székely Karola

A gombák a növényzettel szövetségre is lépnek, összekapcsolódnak fonalukkal a fák gyökérzetével, és így ezen keresztül vizet, táplálékot kapnak a gombáktól. Akár vízvezetékként is szolgálnak, ha a közelben nincs elég víz, hiszen távoli területeket is el tudnak érni kiterjedt hálózatauk által. Ezért cserébe a fák kész tápanyagot és hormont adnak át. Másrészt a gombák információt is tudnak adni az erdő, mező távolabbi vidékéről. Ahol például rovaroktól, károsítóktól sérül az erdő, arra a növényzet és a gombák is fel tudnak készülni úgy, hogy méreganyagot váltanak ki.

Érdekességként az előadó megemlítette, hogy a világ legnagyobb élőlénye is egy gomba. Mégpedig az amerikai kontinensen Oregon államban létezik, és hálózati kiterjedése 10 négyzetkilométert fed le.

Vannak gombafajok, amik a kiszáradás elkerülése miatt a termőtalaj alatt találnak hajlékra, mint például a szarvasgombák, amelyeknek a spóráit a földben élő rovarok terjesztik el. Mivel 200 féle illatanyagot tartalmaz a szarvasgomba, az erre a célra kiképzett kutyaikkal, disznókkal kerestetik

meg. Kiváló fűszergomba, az íze igazán vajban, tojásban érvényesül, és persze az ára miatt más fajokkal hamisítják. Előfordulnak világító gombák is a természetben, ilyen a világító tölcsérgomba. Ezek az úgynevezett luciferint, egy festékmolekulát és luciferáz fehérjét tartalmaznak. Nem a külső fényt verik vissza, hanem maguk termelik azt. Régen tündérek fényével, vagy lidércfénnel azonosították. Találhatunk a lombos fák között úgynevezett ragadozó gombákat is, melyek apró állatkákból táplálkoznak, mint a gyapjas tintagomba, mely hasznos tápláléka lehet a cukorbetegnek is.

Miért fogyasztjuk a gombákat? Többségük tartalmazza a legfontosabb aminosavakat, teljes értékű fehérjét. 1 kg gomba 1 liter tejnek megfelelő fehérjét tartalmaz. Magas rosttartalmuk segít az emésztést. Jelentős a káliumtartalmuk, alacsony a nátrium tartalmuk, így ajánlhatók a szívbetegeknek, keringési zavarokkal élőknek. Az erdei gombáknál nincs finomabb. Tápértékük javarészt a héjukban található, ezért ne hámozzuk meg őket! Nagy mennyiségben tartalmaznak B és D vitamint.

Összegzőképpen megtudhattuk azt, hogy a gombák juttatják vissza a tápanyagokat a talajba úgy, hogy csapdába ejtik a már nem hasznosuló anyagokat. Ha nem lennének, kilométer magas leveleken járnánk, a többi élőlény nem jutna táplálékhoz. Ha most kipusztulnának, akkor 30 éve se lenne már a Földnek. Ezért fölöslegesen ne károsítsuk őket! Ha már leszedtük, mutassuk meg a gombaszakértőnek, ha nem vagyunk biztosak abban, hogy ehetők-e.

Az Olvasólámpa klub október-november-decemberi programjairól

HORVÁTH SZABOLCS

Októberi olvasólámpánkon két új taggal bővült szerény társaságunk. *Sisa Mária* hozott nekünk haikukat, és néhányat felolvasott közülük. Javasolta, hogy a következő alkalommal mindenki írjon, vagy hozzon magával egy-egy haikut.

A tagok felelevenítették a felsőgallai búcsút, valamint saját könyvem bemutatóját. Elmondták, hogy mindkét programon nagyszerű szervezéssel és hangulattal találkoztak. Utóbbinál rendkívül jókat nevettek a tréfás verseken.

Az októberi program címe a **Vers és zene** volt, ahol jómagam prezentáltam a műsor végén néhány magyar dalszöveget. Olyan előadók műveivel készültem, mint Koós János, Presser Gábor, Fenyő Miklós, Demjén Ferenc és Dész László.

A novemberi Olvasólámpa programon **Ady Endrére emlékeztünk**. A tavalyi évhez hasonlóan *Horber Pál Gáspár*, nyugalmazott gyógyszerész adott nekünk elő. Tavaly egy átfogó és nagyon részletes előadást hallhattunk róla Dsida Jenőről.

Horber Pál Gáspár. A fotókat Horváth Szabolcs készítette

Horber úr emlékeztetett bennünket, hogy Ady-centenárius van, 100 éve halt meg a nagy költő. Minden évben elmegy megemlékezni Érmindszentre a novemberi emléknapon. Ez az emléknapi idén november 23-án esik. Ady ugyan 22-én halt meg, de a szervezők mindig az Ady születése napjához legközelebb eső szombati napot választják a rendezvény időpontjának. Az előadás után Ady verseket hallhattunk *Haraszi Zita* és *Hodossy Ildikó* előadásában.

Horber úr előadásához felhasználta a „Séta a bölcsőhelyem körül” és az „Értől az óceánig” című köteteket. Beszért még Ady kedvenc italáról és süteményéről is. Utóbbit (Non plus ultra) Horber úr felesége elkészítette nekünk. Klubtagjaink az előadás második felében örömmel elfogyasztották. A klubest hátralevő részében egy könnyed beszélgetés kerekedett.

December 2-án tartottuk a 2019-es esztendő utolsó olvasólámpáját. *Hodossy Ildikó* egy budapesti élményét mesélte el a tagoknak [László Fülöp festőművész kiállításáról](#).

A fotó az októberi eseményen készült a klubtagokról

Horber Úr beszámolt november végi érminszeri és nagymarosi látogatásáról, az idei Ady-megemlékezésekről. Ezután *Sisa Mária* osztotta meg velünk olvasmányélményeit:

- Peter Wohlleben: A fák titkos élete – Mit éreznek, hogyan kommunikálnak? Egy rejtett világ felfedezése című könyvéről.
- Peter Wohlleben: Érted a fák beszédét? – Kalandozások az erdőben
- Peter Wohlleben: Állatok érzelmi élete
- Susan Wings: Üzenet a palackban
- Susan Wings: Család az asztal körül

Ezt követően áttértünk a karácsonyi versekre. *Sisa Mária* – H. Gábor Erzsébet verseiből olvasott fel néhányat, valamint *Hodossy Ildikó* Gera Sándor verseiből adott elő kettőt.

A közelgő karácsonyra gondolva szaloncukorral kedveskedtem a megjelenteknek.

JAMK Poetry #15 – SlamTelenÜl

HORVÁTH SZABOLCS

15. versenyünket 2019.12.13-án, pénteken 18 órai kezdettel rendeztük meg a fenti címmel, ezúttal az Árpád Gimnáziumban.

Az est meghívott vendége, felkért műsorvezetője *Kemény Zsófi* író, költő slammer lett volna, de sajnos közlekedési dugóba került, így nem tudott időben megérkezni közénk. Kemény Zsófi helyett ezért jómagam lettem az est műsorvezetője.

Az irodalmi megmérettetésre az előzetes jelentkezések alapján 3 versenyző pályázott: *Majerik András Nimród*, *Balogh Dzsesszika* és *Tóth Márton*. A nyerteseknek 3-5-7000 forint értékű könyvecsomagokat tudtunk felajánlani.

A rendezvényre közel 20 vendég jött el. Elsőként rövid szabályismertetés és a pontozótáblák kiosztása következett, majd folytatódott az est legjavával. Elsőként Majerik András Nimród adta elő slam szövegét, amely a közönség szavazása

alapján a 3. helyre volt elég. Őt követte a slam-ben szintén újonc Balogh Dzsesszika, akinek a pontjai a második helyre lettek elegendőek. Legvégül Tóth Márton szereplése következett. Márton Kecskemétről utazott el közénk, és nem hiába. Ő vihette haza magával az est főnyereményt, a 7000 forint értékű könyvecsomagot.

A versenyszövegek után nyitottuk meg az Open-Microphone perceit, ahol jómagam is prezentáltam két versemet. A közönség soraiból *Guba Eszter*, a versenyzők sorából pedig Majerik András Nimród és Tóth Márton is előadta még egy-egy szerzeményét.

Köszönjük az Árpád Gimnázium vezetőségének a helyet! Bízunk benne, hogy a 2020-as évben is lehetőséget adnak nekünk arra, hogy náluk rendezhessük meg a slam poetry versenyünket mindaddig, amíg az új Fő téri könyvtárunk ki nem nyit.

A műsorról videófelvételek készültek. Megtekinthetők a [JAMK Poetry YouTube csatornáján](#).

Balogh Dzsesszika. A kép Horváth Szabolcs videófelvétele alapján készült

Összefoglaló az Országos Könyvtári Napok rendezvénytársorozat esztergomi programjairól

KUGLERNÉ SZUROVIÁK SZILVIA

2019. szeptember 30. és október 6. közt került megrendezésre az Országos Könyvtári Hét, melynek középpontjában idén a környezetvédelem témaköre állt: **Könyvtárak az emberért – felelőség a Földért.**

A rendezvénytársorozat Komárom- Esztergom megyei megnyitójára, Tatabányán a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban került sor, ahol a Könyvtár és Közösségi Szakmai Konferencián vettek részt könyvtárosaink. A megnyitó ünnepség kezdő akkordjaként *Bukovics János* népmese-mondó pajzán meséjét hallgathattuk meg, hisz szeptember 30-a Benedek Elek születésnapja, amikor a Magyar Népmese Napját is ünnepeljük.

Ezután kezdődött a konferencia komoly része: az elhangzó előadások bemutatták a jövő könyvtárát, ahol a legfontosabb feladat a közösségépítés, és a közösségi tereké, különös hangsúlyt kell fektetniük a könyvtáraknak az online térben való jelenlétre, s bemutatkozott „Az én könyvtáram” pályázat egyik projektje: A kis herceg c. ifjúsági regény robotika szakköri feldolgozásban. A konferencia vendéglátói helyi termelők termékeit szolgálták fel ebéddidőben, majd a délutáni programban bibliotérapiás foglalkozásról tartottak előadást, s az időskorúak tatabányai NetNagy Klubja mutatkozott be. Zárásként fát ültettek a könyvtárosok.

Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár több programmal is várta kedves olvasóit ezen a héten. Október 1-én *Horváth Zoltán*, az esztergomi Környezetkultúra Egyesület képviselőjében tartott érzékenyítő, interaktív foglalkozást gimnazisták részére, **Zöldnek lenni menő!** címmel. A kamaszok nyelvén szólt a fiatalokhoz az ökológiai lábnyomról, az éhes bolygóról, és a fenntarthatóságról beszélt nekik, bevonva őket előadásába. Megtudhattuk tőle azt is, hogy mi az élet: „*Környezetvédelmi szempontból kisebb-nagyobb környezeti terhelések sorozata.*” A helyzet elkeserítő: pazarlás, erőforrások maximális elpocsékolása, túlfogyasztás, erőforrásaink végeessége, klímaöszszeomlás, klímavészhelyzet... DE! Van szabad akaratum, lehet jól dönteni, lehet csökkenteni az ökológiai lábnyomot. Nem gazdasági növekedésben kell gondolkodnunk, hanem az élet tartós fenntartásában. A kényelmi, pazarló életmód helyett a zöld oldalt erősítve közös együttműködéssel, felelősséget vállalva vigyázni Földünkre.

Rendes Nikoletta programja. Fotók: Steindl Nóra

2019. október 2-án *Rendes Nikolett*a környezeti nevelő, környezettudatos életmód-tanácsadó tartott interaktív, környezetvédelmi előadást alsó tagozatos gyerekeknek. Lebilincselő fotókat mutatott afrikai kutatásairól, a környezetünket, Földünket veszélyeztető, szennyező, emberi tevékenységekről. A kicsik nyelvén magyarázta el, hogy ők, gyerekként mit tehetnek azért, hogy ezt a már-már visszafordíthatatlan károkat okozó emberi környezetszennyezést megállítsák. Interaktív játékokkal hívta fel a figyelmet, és mélyítette el bennük a tudást: plakátot terveztek a gyerekek, kis jelenetet adtak elő, rajzoltak, verset írtak, szobrot formáztak saját testükből a témakörökhöz kapcsolódóan, majd a kis csoportok bemutatták egymásnak műveiket. A könyvtár egy felbolydult hangyabollyá változott, kicsiny terünk megtelt kacagással, kérdésekkel, s elmés válaszokkal, közös gondolkodással és tenni vágyással.

A versmondó verseny résztvevői

2019. október 5-én az 50 év feletti amatőröknek rendezett „...virág volt a vers...” **11. nemzetközi szavalóverseny amatőröknek** címmel az 50 év feletti amatőr versmondók mutathatták meg tudásukat, irodalom iránti szeretetüket könyvtárunkban. Az egész napos rendezvényen Ady Endre, Illés Gyula, Reményik Sándor, Kányádi Sándor, Kosztolányi Dezső és még sok-sok magyar költő tollából származó magyar vers hangzott el a megindító hangvételtől egészen a humorosig. A zsűriben *Pusztaszeri Kornél* színművész, a Madách Színház tagja, *Durzák Anna* tanár, előadóművész,

Pásztó András, az esztergomi Ferences Gimnázium tanára és Bubik István Színkörének vezetője, *Schäffer Erzsébet*, magyar Pulitzer-díjas újságíró, író foglaltak helyet. Töltekezés, irodalom, könyvek és nevetés, díjak, elismerések, agapé, és szeretet: ez töltötte be a könyvtári közösségi teret.

Vasárnap, a megbocsátás napján rendkívüli nyitvatartással, ingyenes beiratkozással és könyvbörzével vártuk régi és leendő olvasóinkat.

Kapitány az esztergomi könyvtár feléltén

KUGLERNÉ SZUROVIÁK SZILVIA

Fa Nándor valódi hajóskapitányként ragadta magához a mikrofont 2019. október 18-án délután az Esztergomi Helischer József Városi Könyvtár feléltén, s könyvtári beszélgetések helyett olyan könyvtári monológgal vette át az irányítást az este felett, s ejtette ámulatba az érdeklődő közönséget, ahogy arra csak egy határozott, talpig férfi, egy igazi kapitány képes. A könyvtár padlószőnyege egyszeriben óceánná, ásatag bútorai vitorlánhajó kabinná változtak a Világjáró élményeit hallgatva.

Fa Nándor. Fotók: Nyári Andrea

Fa Nándor olyan sportot űz, amelyről a magyarok többsége még csak nem is hallott. Keveset tudunk a vitorlázásról, még kevesebben műveljük. A tengeri vitorlázás, annak is a magányos fajtája tényleg csak a legmegszállottabbaknak jut eszébe. Eltökélttség, precizitás, fegyelem és figyelem, kitartás, és igen: egyfajta megszállottság, emberfeletti erő-

feszítés kellett ahhoz, hogy azt a teljesítményt elérje versenyein, melyekkel a nemzetközi élvonalba tartozhat.

A könyvtári beszélgetések ezen alkalma egy őszinte vallomásként hatott. Vendégünk a legapróbb részletekbe menően osztotta meg a hallgatósággal küzdelmes útjait a hajótervezéstől az építésen, a próbautakon és a versenyeken átélt élményekig; a sikertelen, kudarcos, eredménytelen évektől a mindent elsöprő teljesítményig. Technológiai titkokat árult el a közönségnek: „*A vitorlášhajók csak kívülről vitorlások, belülről műholdak, és számítógépek által vezérelt csodák.*” A vitorlás-versenyző ma nem egyszerű hajós, aki papír térkép segítségével szeli a habokat, hanem robottá kell válnia, aki kizár minden érzelmet, fájdalmat, aki megküzd a tengeri viharokkal, liofilizált ételeken él, aki babzsákon képes aludni ruhában, aki, ha fáj, ha vizes, ha fázik, akkor sem adja fel.

Az eseményen Fa Nándor könyvének dedikálására is sor került

Tudták, hogy a tengeri viharban akkor lehet eredményesen és jól kormányozni a hajót, ha teljes sebességgel száguldunk? Ha nem lassítunk? Minél inkább lassul a hajó, a háborgó tenger annál jobban dobálja, hányja-veti habjain. „*Hajtani kell! Ez a túlélés záloga.*”

Fa Nándor hálás a sorsnak, hogy ebben a korban él, s élheti meg ezt a technológiai robbanást. Büszke rá, hogy bár nem Z generációs, mégis megtanulta, s használja a legfejlettebb GPS rend-

szereket, műholdas, komputeres navigációt. Bár a vitorlák és a hajó irányítását, a csörlőket, a köteleket a mai napig manuálisan, emberi erővel kell kezelnie a versenyen, mindezt a fedélzeti 15 komputer útmutatása, irányítása alapján teszi. Elmondása szerint a mai kor hajósának sokkal nagyobb tudásra, az új kommunikációs és navigációs eszközök használatának maximális ismeretére van szüksége a viharos sebességű technológiai változások s fejlődés miatt, amely a világban jelenleg zajlik s várhatóan folytatódik is tovább.

Fa Nándor az első magyar, aki egyedül került meg vitorlásával a Földet. Hajótervező és -építő, óceáni szőlővitorlázó, a Magyar Vitorlás Szövetség tiszteletbeli elnöke. De titulusai hidegen hagyják, rajongva, csillogó tekintettel, le nem törő lelkesedéssel mesélt az óceánon átélt élményeiről, a vitorlášhajózás szépségeiről. Ő az az ember, aki a helyén van, azt csinálja, amit szeret, és azt szereti, amit csinál. Boldog ember!

Bán János: „Legyünk büszkék a múltunkra”

HÁMOSNÉ SZŐKE ANNA

Izgalmas beszélgetés részesei lehettünk 2019. november 18-án az Esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban. *Bán János*, vagy író nevén *Bán Mór* volt a könyvtár vendége, akinek legnépszerűbb regénysorozata a Hunyadi-ciklus, melyből már tíz kötet jelent meg. A Hunyadiak története legalább olyan szövevényes, cselszövésekkel teli és izgalmas, mint Szulejmáné, a Tudoroké vagy a Borgiáké. Az íróval *Bánhidy Vajk* beszélgetett.

Legelőször a témaválasztásról esett szó. Bán Mór a Hunyadi sorozat megírása előtt sci-fivel és fantasyval foglalkozott, és sokáig eszébe sem jutott, hogy más műfajba belekóstoljon. Mint olvasó, viszont imádta a történelmi regényeket, és felfoghatatlan volt számára, hogy a magyar könyvpiacra már a kétezres évek elején is óriási mennyiségben megjelenő, és nagyon népszerű francia, amerikai,

angol történelmi sorozatok mellett miért nincsenek hasonló, a magyar múltra fókuszáló, magyar szerzők által írt művek. Miközben a mi történelmünk elképesztően gazdag, és sok véres veszteségünk ellenére nagyon is felemelő.

A klasszikus Jókai-, Mikszáth-, Gárdonyi-korszak bőséges terméséhez képest a magyar történelmi regény pár évvel ezelőttig szinte teljesen hiánycikknek számított a könyvesboltokban. A szocializmus évei különösen nem arról voltak híresek, hogy szerették volna a nemzeti öntudatot erősíteni. Sőt, minden, a dicső múltat felelevenítő „magyarodás” gyanús volt. Így a történelmi regényt az ifjúsági kategóriába számúzták, mintha csak egy kinőhető gyerekbetegség lenne. És ha az igazán jó, elfogadott magyar írók mégis hozzányúltak a múlthoz, inkább a depresszív, negatív eseményeket vették sorba. Jeles királyainkról, még az Árpád-háziakról sincs a mai napig olyan jellegű regénysorozat, mint például Robert Merle világsikerű Francia históriája. Hogy a filmes feldolgozások hiányáról ne is beszéljünk: a Várkonyi Zoltán-féle adaptációk óta nem készültek meghatározó történelmi filmjeink.

Bánhid Vajk beszélgetett Bán Jánossal.

Fotó: Nyári Andrea

Hunyadi János a hit védelmezője volt, katonameber, aki ösztönös zsenialitással látta el a feladatát. Származásáról számos, különféle verzió él a történeszek között is, de Bán János szerint ugyanúgy joggal tudhatjuk őt magyarnak, mint Zrínyit, Petőfit vagy az aradi tábornokokat. Egész életében a

hazáért harcolt, a vérét adta a nemzetért. Izgalmas kontraszt vele szemben fia, Mátyás, aki a magyar emlékezetben szeretett, igazságos királyként maradt fenn, holott saját korában alattvalói körében rendkívül elutasított, gyűlölt uralkodó volt. A köréje fonódó kultusz Mohács után alakult ki, mert el kellett tennie 30-40 évnek ahhoz, hogy a nemzet rádöbbenjen, milyen igaza volt Mátyásnak. Zsarnokként uralkodott, sokszorosára emelte az adókat, de felépítette azt a hadsereget, amivel megvédte az országot, sőt az egész térséget az iszlám hódítással szemben. Korát megelőző, nemzetközi kitekintéssel rendelkezett, amit kortársai nem értettek, sőt a hozzá legközelebbi személyek lázadtak fel ellene. A harmadik, erélytelen nemzedék, amit Corvin János képvisel, mutatja, hogy a Mátyás halálától Mohácsig eltelt 36 évben hogyan hullik szét egy erős ország. A központi vezetés nélküli, széthúzó ország aztán szükségszerűen elbukott a sokszoros túlerővel szemben. Az író jelenleg a Hunyadi János életét feldolgozó regényciklus 10. részénél tart, és a jövőbeni tervek között szerepel a sorozatból készülő filmfeldolgozás. A rendezvényen sok érdekfeszítő témát érintettünk, a hazai és nemzetközi kitekintéssel. A beszélgetést hallgatva sokan kedvet kaptak a könyv elolvasásához, amelyet a könyvtárból kikölcsönözhetnek.

A beszélgetést megnézhetik a könyvtár honlapján keresztül a Médiatár fülre kattintva, a rendezvényen készült fényképeket könyvtár honlapján keresztül a Galéria fülre kattintva nézhetik meg.

Pézsza Tibor, a vívás mestere járt a könyvtárunkban

HÁMOSNÉ SZŐKE ANNA

Az Esztergomi Helischer József Városi Könyvtár Köztünk élnek sorozatának 2019 október 21-i vendége Pézsza Tibor esztergomi születésű magyar vívó, olimpiai és világbajnok, minden idők egyik legsikeresebb magyar vívója, mesteredző, nyugálományú ezredes volt. Úgy is nevezik, hogy a kardvívás tábornoka. Nevét viseli az esztergomi

Prímás-szigeti sportcsarnok. A vendéggel *Sinkó Gyula* beszélgetett.

A kardvívás, mint sport a középkori könnyűlovasok harcaiból alakult ki. Olyan sport, ami a fizikai felkészülésen túl észbeli felkészültséget is kíván.

Pézsza Tibor Esztergomban kezdett vívni, majd 1957-től a Budapest Honvéd versenyzője volt. 1964-ben, a tokiói olimpián egyéniben aranyérmes lett. 1970-ben világbajnok lett egyéniben.

Pézsza Tibor és Kovátsné Várady Eszter.

Fotó: Nyári Andrea

1973-ban visszavonult a versenysporttól, és azóta edzőként dolgozik. 1972 és 1985 között a Budapesti Honvéd Sport Egyesület vívószakosztályának vezetője volt. 1978 és 1982 között a kard válogatott szakágvezetője volt. 1983-ban vívó mesteredzői oklevelet szerzett. 1985-től 1989-ig Németországban dolgozott, de tevékenykedett Szaúd-Arábiában is. 1989-ben lett a Budapest Honvéd szaktanácsadója. 2005 óta a Budapest Sport Egyesület, majd utóda, az Magyar Testgyakorlók Köre keretein belül vezeti a Pézsza Tibor Vívóakadémiát, amely az utánpótlás-neveléssel foglalkozik. 2014. október 1-jétől irányítja a női kardválogatott munkáját.

Nagy tisztelettel emlékezett meg egykori edzőjéről, Szűts Jánosról: Egy kedves történetet mesélt el kettőjük kapcsolatáról. Pézsza Tibor a tokiói győzelme után újra edzeni kezdett mesterével, Szűts Jánossal. Nem gratulált neki, hanem azt mondta:

„Semmi baj nincs Tibor, hogy már most olimpiai bajnok lettél, most már ráérsz megtanulni vívni”.

A rendezvényen számos kortárs sportoló neve elhangzott. Ízelítőt kaptunk az akkori kor szellemiségéből és a sporthoz, az emberekhez való viszonyról. Sokan megtisztelték Tibor bácsit jelenlétükkel, és a sportág feltörekvő csillagai is helyet foglaltak a sorok között. Városunk sportcsarnoka méltán viseli Pézsza Tibor nevét, aki most már 83 éves, és a mai napig űzi a sportot, lejár edzeni, és segít a versenyzőknek a felkészülésben.

Suhajda Szilárd: „A hegymászás számomra az önmegvalósítás csodálatos lehetősége”

ZIMONYI ZSANETT

2019. október 14-én a Helischer József Városi Könyvtár *Köztünk élnek* című sorozatának vendége *Suhajda Szilárd*, "expedíciós hegymászó" volt. Idén július 25-én önerejéből, oxigénpalack nélkül sikeresen elérte a K2 8611 méteres csúcsát. Ő az első magyar, akinek sikerült feljutnia a Föld második legmagasabb hegycsúcsára. Vele beszélgetett *Sinkó Gyula*.

Suhajda Szilárdról Steindl Nóra készítette a fotót

A beszélgetés elején tisztázódott, mi a különbség az expedíciós hegymászás, a sziklamászás, a falmászás és az alpinista hegymászás között. Bár Suhajda Szilárd jelenleg nem Esztergomban él, nem is esztergomi születésű, ám szoros szálak, barátságok, emlékek kötik Esztergomhoz.

Életéveinek csaknem felét városunkban élte: először, mint főiskolai hallgató, majd a Babits Iskola tanára. Később, mint sportoló első sikereit is esztergomiként érte el. A vetítéssel egybekötött beszélgetésen Szilárd beszámolt a városhoz, a Pilishez és a természetjáráshoz fűződő viszonyáról. A hegymászás számára nem egy kipipálандó sportteljesítmény, hanem a természettel és a hegygel való találkozás élménye. Próbálkozásait nem minden expedíció alkalmával kísérte siker. A 8000 méter feletti Broad Peak 2014-es megmászása után két sikertelen kísérlet következett. Két egymást követő évben mászótársával, Klein Dáviddal a rossz időjárás miatt nem jutottak fel a megcélzott csúcsra. Ám a reményt nem adták fel, és idei sikerük bizonyítja, érdemes volt folytatni a küzdelmet. A K2 expedíció sikeres csúcsmászásáról fényképekkel, pontos, tényszerű, de izgalmas, személyes történetekkel illusztrált színes beszámolót hallhattunk. Társa, Klein Dávid 7300 méteren a hármas táborban visszafordulni kényszerült. Ettől a ponttól Szilárd egyes-egyedül tette meg a hátralevő szakaszt, és érte el a kitűzött célt. A vetítés és a beszélgetés nem egy élettelen hegygel küzdő hideg szívű sportolót mutatott meg a közönségnek, hanem Szilárd mély érzelmeiről, emberségéről, természet- és emberszeretetéről tett tanúbizonyságot. Az est zárszavának Szilárd Ars Poeticája bizonyult Sinkó Gyula tolmácsolásában: *„A hegymászás számomra az önmegvalósítás csodálatos lehetősége. Mindazon csoda által, ami a szemed elé tárul, minden nehéz lélegzet, minden újabb lépés közelebb visz saját magad teljesebb megismeréséhez. Nemcsak az ismeretlen és a világ felfedezését jelenti odafent lenni: önmagad megismerését is.”*

Zene, irodalom, bor – Szarka Gyulával

KUGLERNÉ SZUROVIÁK SZILVIA

Ha hétfő, akkor Könyvtári Beszélgetések. *Bánhid*y Vajk a Ghymes zenekar vezetőjével, Szarka Gyula Kossuth-díjas énekessel beszélgetett 2019. no-

vember 11-én a Helischer József Városi Könyvtárban.

Régi idők anekdotáiból mesélt a művész úr, amikor még a határokon való átjárás nem volt ilyen egyszerű, mint ma. A vámosok és határőrök nem egyszer állították meg, és fordították vissza a koncertre igyekvő zenekart mondvacsinált ürüggyel. Egyszer állategészségügyi okokra hivatkozva nem engedtek át egy dobot, mert – a vámos szerint – ismeretlen eredetű állatbőrből készült az a hangszer. Máskor pedig nem hitték el egy-egy hangszerről, hogy az bizony zeneszerszám, amíg Gyula meg nem szólaltatta. *„Szerintem ugratni is akart, szívatni is, és röhögött is rajtam, így hát eljátszotam a határőrnek egy dunántúli ugróst. Nehéz volt ezekkel a hangszerekkel a határokon átmenni.”*

Szarka Gyuláról Nyári Andrea készítette a fotót

Szarka Gyulát már nagyon fiatalon elvarázsolta az erdélyi népzene, melyet csodának, a legtökéletesebb, legarchaikusabb népzeneének tart. Amikor Magyarországon elindult a táncház mozgalom, s a nagyközönség előtt megjelent a csallóközi, gömöri, zoboralji népzene, akkor figyelt fel rá, hogy itthon is itt van az archaikus, csodálatos népzene, s ezt meg kell szólaltatni, meg kell mutatni, ismertetni mindenkivel.

Nyitrán járt főiskolára, ahol a zoboralji népzeneről írta a szakdolgozatát. Komolyan belemélyült a népzene kutatásába, mely – elmondása szerint – addigra már Kodály és Bartók által felkutatott, leírt téma volt. Ennek ellenére nagyszerű érzést

jelentett számára olyan idős emberekkel beszélgetni, hangfelvételeket készíteni, akik annak idején kisgyermekként még énekeltek Kodálynak, Bartóknak. Olyan élményként hatott rá a szakdolgozathoz való anyaggyűjtés, ami egész életére meghatározta irányultságát, érdeklődési körét.

Nagyon korán zenekart alapított. Népzenéket kezdtek játszani. „*Akkoriban még csak bontogattuk szárnyainkat, volt olyan mini koncertünk, ahol a szüleim voltak jelen, s még 5-6 ember*” – mesélte egykori emlékeit mosolyogva –, de biztattak minket, hogy lesz ebből még valami. Közben már a saját stílusunkat is belevittük a zenébe, hisz a saját zenénket is szerettük volna játszani. Néha ugyan ránk fogták, hogy „folkfasiszták” vagyunk, de mi tudtuk, hogy a népzenét be kell vinni az emberek hétköznapiiba. A népzenét, a hagyományokat nem eldugni kell egy múzeum mélyén, hanem használni kell, így tud terjedni, különben nem ismerik meg az emberek.”

A Ghymes együttes modern zenét alkotott úgy, hogy az autentikus magyar népzenét használta fel hozzá. Magyar világzenét hoztak létre, melyet a világban mindenfelé közvetítenek.

Szarka Gyula életeleme a koncertezés, a fesztiválokön való zenélés. Közel 4-5 ezer fellépésen vettek részt az elmúlt 35 évben. Jelenleg is készül a zenekar új CD-je. Karácsonyi turnéra is készülnek. S bár rendkívül aktív életet él Gyula, már megjelent életében a nyugalom szigete is: Balatonfelvidéken, Szentgyörgyhegyen vásárolt szőlőbirtokán borászkodik, mert a zene, az irodalom és a bor szétválaszthatatlan egységet képez nála.

Bösze Ádám zenei antikvárius az életéről beszélt

HÁMOSNÉ SZŐKE ANNA

2019. december 9-én az Esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban Bösze Ádám volt a vendégünk, akit a közönség főleg a Virtuózokból, illetve a Bartók Rádió Muzsikáló reggel című mű-

sorokból ismer. A műsorvezetővel Bánhidy Vajk beszélgetett. Előző nap, december 8-án szintén Esztergomban a Keresztény Múzeumban tartott egy zenetörténeti előadást.

Bösze Ádám családja ugyan budapesti volt, de ők Balatonaligán laktak. Édesapja az akkori Badacsonyi Állami Gazdaság főmérnökeként dolgozott. Az otthoni legendárium szerint édesapja hozta be a Traubisodát Magyarországra. 10 éves korában apja meghalt, és ezzel a család elvesztette azt a falu közösségében kialakult tekintélyes helyet, amelyet addig élvezett. Édesanyja egészen más természetű, szelíd, csendes asszony volt, rajongásig szerette édesapját. A tágabb család idővel egyre többet forszírozta, hogy költözzenek fel Pestre. Zokogott, amikor a nagyapja lejött hozzájuk, s ellentmondást nem tűrően a költözésről beszélt, hiszen a Balaton mellett valóságos paradicsomban éltek.

Budapesten az anyai nagyanyjához költöztek. Ádám – saját bevallása szerint – nagyon gyorsan elindult a züllés útján. Volt, hogy az akkori „Felszab” téri aluljáróban aludt. Ivott, és a kábítószerézésen kívül szinte mindent kipróbált tizenhárom-tizennégy éves korában. Apai nagyszülei, akik őrizték a régi úri világ hagyományait, furcsán néztek rá, amikor az egyik oldalon zöld, a másikon piros hajjal, fülében biztosítótűvel megjelent náluk a szokásos vasárnapi ebéden. „*Ennek a gyereknek férfiminta kell, a legjobb lesz, ha egyházi gimnáziumba kerül*” – döntötte el a család.

Bánhidy Vajk és Bösze Ádám. Fotó: Marcali Marianna

1982-ben a veni sancte napját a naptárban fekete kereszttel jelölte meg. Előbb a Balatont kellett elhagynia, aztán budapesti barátait. Az esztergomi Temesvári Pelbárt Ferences Gimnáziumban kezdte meg tanulmányait, s jóllehet, eleinte utálta az iskolát is és a várost is, később mindkettőt megszerette. Érettségije után jelentkezett a ferences rendbe.

Nyolc évet élt szerzetesként. Egyet novíciusként Esztergomban. Kemény próbaidőszak volt olyan megpróbáltatásokkal, amelyek elgondolkodtatják az embert: valóban így akar élni? Egy éven át nem volt szabad hazamenni, a szülők is csupán kétszer látogathatták őket. Szigorúan meghatározott rend szerint teltek napjaik. Összezártáguk érthető módon rendszeresen konfliktusokhoz vezetett. Öten kezdtek, hárman maradtak. Pásárén a klerikátus évei könnyebbek voltak. Még tartott a kommunizmus, ennek következtében pedig kettős elvárás érvényesült velük szemben. A rend azt akarta, hogy végezzenek teológiát, lehetőleg legyenek papok, ne csak testvérek. Az állam pedig „társadalmilag hasznos” embereket kívánt, ezért tanári diplomát is szerezni kellett valamelyik egyetemen. Szellemileg rendkívül erős környezetbe kerültek tehát: egyszerre tanultak mindannyian két felsőoktatási intézményben.

Fiatalkorában orgonált, gitározott. Gitároktaó akart lenni Esztergomban. Végül a Zeneakadémián végzett, zenetörténész szakon. Budapesten egy zenei antikváriumot vezet, emellett a Bartók Rádió műsorvezetője. Először nem kedvelte a Virtuózok című tévéműsort, csak utasításra csinálta a műsorvezetést. Később rájött, tévedett a műsor megítélésében. A program igen népszerű lett. Főleg azért szereti, mert nagyon sok gyerek, fiatal kedvét meghozta a zenéléshez.

A beszélgetést megnézhetik a könyvtár honlapján keresztül a Médiatár fülre kattintva, a rendezvényen készült fényképeket könyvtár honlapján keresztül a Galéria fülre kattintva nézhetik meg.

Kő kövön – Schmöltz Margit könyvbemutatója

KUGLERNÉ SZUROVIÁK SZILVIA

Telt ház fogadta a fiatal írónőt, *Schmöltz Margitot*, a **Kő kövön** című történelmi regény alkotóját és beszélgetőpartnerét, *Pifkó Célia* írónőt a Helischer József Városi Könyvtárban rendezett könyvbemutató esten, 2019. november 25-én.

A program nyitó eseményeként a Napfonó együttes két tagja: *Tóth Zsuzsanna* és *Kéner Orsolya* gitár és cajon kíséretében adta elő a regény esszenciájaként íródott verset, melynek refrénje:

„*Ki lesz veletek,
mi lesz veletek,
ha kő kövön nem marad?*”

A halkán, lassan felcsendülő dallam, majd a fokozódó hangerő és a hátborzongató mondanivaló elgondolkodtatott: ...tényleg ...és vajon mi lesz velünk, s ki lesz velünk a nagy pillanatban, amikor kő kövön nem marad? Milyen életet élünk? Mit teszünk, vagy nem teszünk? Hogy bánunk másokkal? Milyenek vagyunk? Hová jutunk?

Schmöltz Margit. Fotók: Nyári Andrea

Célia és Margit humorral, barátságossággal, közvetlenséggel átszótt beszélgetése megnyitotta az érdeklődő hallgatóság előtt a könyvet. A *Kő kövön* lapjai megnyíltak, s elénk tárult egy letűnt kor, ahol a babonák és az átkok a hétköznapiak részei voltak. A regény tulajdonképpen négy novellát

tartalmaz, melyek önmagukban is megállnak, de a négy történetet összeköti egy motívum: egy mészkőből faragott szenteltvíztartó, mely négy emberfejet ábrázol. A fejezetek főszereplője egy-egy nő, s e négy nő sorsán, történetén keresztül mutatja be a szerelem sokoldalúságát: a beteljesületlen, a plátói, a lassan ébredő s csordogáló, a beteljesült, az örökké hű, a féltő, a csalódott, a pusztító, a sóvárgó szerelmet.

Tóth Zsuzsanna és Kéner Orsolya játszik

A regény alapját Schmöltz Margit főiskolai éveiben végzett kutatómunkája során készült szakdolgozata, s annak fő témája: Székesfehérvár orvostörténete adja. Az író nő lelkesen beszélt azokról az évekről, amikor szakdolgozatához keresett könyvtárakban és levéltári dokumentumokban adatokat, amikor számtalan apró kincsre, érdekességre bukkan, melyeket valószínűleg (a konzulensén kívül) soha senki nem olvasott el. Úgy érezte, az a sok-sok apró, érdekes információ, amiket felkutatott, nem maradhat egy fiók, vagy egy raktár mélyén. A nagyközönség számára szeretne volna fogyaszthatóvá tenni ezeket a finom részleteket, méghozzá történelmi regény formájában.

Székesfehérvár orvostörténetét kutatva Margit több ízben találkozott olyan esetekkel, melyben leírják, hogy egy-egy ház lebontásakor vagy pusztulása után a még felhasználható köveket megvásárolták, majd beépítették más épületekbe. A regény átokkal sújtott kódarabját is évszázadokon át újra s újra beépítették különböző házakba.

A történelmi regény, mint műfaj, jó kapaszkodókat nyújt egy író számára, hisz ott vannak a tények, a források, az adatok, a valóság, ami adott – ezekhez a hitelesség miatt nagyon ragaszkodik az író. Ám van lehetőség az írói fantázia kibontakoztatására is. A mozgástér ugyan szűk, de mindig akadnak olyan lyukak, hézagok a történelemben, ahol nincs írott forrás, nincs pontos dokumentáció, s ahol az író önmagát, képzeletét teheti bele a regénybe.

A *Kő kövön* olyan történelmi regény, melyben nem a háborúskodásé, nem a politikai csatározásé, nem a férfiaké a fő szerep, hanem női oldalról, a lányok, az asszonyok szemszögéből láttatja egy-egy történelmi kor eseményeit az író, kiemelve az adott kor művelődéstörténeti jelentőségét. Fruzsina királynő, Alma, Éva és Margit mind-mind olyan hús-vér nőket megszemélyesítő történelmi alakok, akik a mai nők álmait, vágyait, szerelmeit, érzelmeit mutatják be ebben a könyvben.

Schmöltz Margit mesekönyv- és novellaíróként már ismert lehet az olvasók számára. Saját elmondása szerint bizonytalanul, bátortalanul fogott bele első regényébe, de már írja a többit. Készül a *Kő kövön* következő része, és Esztergomnak is ajánlódok egy történelmi regényt, melyben Anonymusról mesél majd nekünk.

Vonka Viktor utcazenész muzsikált nekünk

HÁMOSNÉ SZŐKE ANNA

Az Esztergomi Helischer József Városi Könyvtár Köztünk élnek sorozata idei évadának utolsó vendége *Vonka Viktor* volt. *Kovátsné Várady Eszter*, a könyvtár igazgatója bevezetőjében elmondta, hogy nyolc évvel ezelőtt, Viktor nagyobbik fiának születésekor – 15 perces korában – a kisfiút beíratta könyvtárunk tagjai közé – így aztán egy darabig ez a kisfiú volt bizonyára a világ legfiatalabb könyvtár tagja. Vendégünkkel *Sinkó Gyula* beszélgetett.

Vonka Viktor százhuszonöt népet tud megörvendeztetni a saját muzsikájával, de akkor sem esik

kétségbe, ha rockot kérnek tőle. Ha valaki járt már az esztergomi bazilikánál, biztosan látta őt. A szakrális épület előtt, bal oldalon látható egy kedves figura, korhű, középkori jelmezben, általában furulyával a kezében – ő Viktor. 16 éve foglalkozik utcazenéléssel. Tanulmányai szerint könyvelő, statisztikus, közgazdász, művelődésszervező, felnőttképzési szakember, újságíró. Csak azt nem tanulta, amiből él, mert zeneiskolába sosem járt.

Vonka Viktor. Fotók: Nyári Andrea

Viktor Kertész Viktor néven született, házasságkötésekor vették fel feleségével együtt a Vonka vezetéknévét, amely a Charlie és a csokigyár, Willy Wonka című filmből származik: kitalált név.

Középiskolás korában barátjával, Lampel Viktorral megalapította a Lampel-Kertész triót és az Egy Húron Pendülünk nevű zenekart. Műsoraikat az Esztergom TV és a Rádió Esztergom számára készítették rendszeresen. Vállalhatatlanul idétlen dalokat találtak ki, példaképpen bemutatta a *Síránkozó blues* című dalt a közönség nagy derűségére.

Később csatlakozott a Club Era nevű folk'n'roll – csapathoz, amellyel beutazták fél Európát. Ez a zenekar hozta meg életében a fordulópontot. Először együtt utcazenéltek Bakai Mártonnal (aki szintén volt már a Köztűnk élnek sorozat vendége) a Bazilika királykapuja előtt, kicsivel később már önállóan zenélt. Zenei elődjének Péczeli Editet tartja, aki barokk ruhában kilenc esztendeig fuvolázott a Bazilikánál.

Több mint ezer dalból álló műsorát 125 különböző nép dalai színesítik. Több mint 60 nyelven tudja megköszönni, ha pénzt dobnak a hangszertokba a saját zenéjükre ismerő, hálás külföldiek. Nála a szezon februártól november közepéig tart.

Sinkó Gyula kérdésére, miszerint mely híres emberek dobtak számára pénzt, megtudhattuk, hogy a elsőként Földes László, Hobó értékelte teljesítményét, Dr. Völner Pál mindig megköszönti őt, és Prokopp Mária néni is rendszeresen megtiszteli játékát.

Viktor igazi hangszergyűjtő, egy egész bőröndnyi hangszerral érkezett, és a jelenlévő vendégeket megkérte, hogy válasszanak ki egy népet, s ő eljátssza a rájuk jellemző muzsikát. Sőt, azon az adott nyelven meg is köszöni, az esetleges adományt. Sok dalt meghallgathatott így a jókedvű közönség, és a beszélgetés végén még filmdalokat is lehetett kérni.

A rendezvény oldott hangulatú, vidám volt. Megtudtuk, hogy Viktor rendszeresen szerepel török tévécsatornákon is, de sok ország forgatócsoportja felvette már őt a Bazilika árnyékában.

A rendezvényen készült fényképfelvételeket a könyvtár honlapján keresztül a Galériában, a videofelvételt a Médiatárban nézhetik meg.

Vonka Viktor többnyire két furulyával játszik egyszerre, néha hárommal.

Az Országos Könyvtári Napok rendezvényei megyénk kistéleplésein

FÁBIÁN ILDIKÓ

Nemcsak a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban zajlottak színvonalas programok a Könyvtári Hét keretén belül, de a KSZR települések is csatlakoztak rendezvényeikkel ehhez a kiemelt eseményhez, melynek fő témája idén a környezetvédelem volt. Volt meseolvasás, bábszínházi és ismeretterjesztő előadás, kézműveskedés, kiállítás és még faültetés is. A hét során 22 kistéleplésen 43 program zajlott, amelyeken közel 2.100 fő vett részt. Eseménynaptárunk és fotogálériánk részletesen bemutatja a programokat.

Köszönjük minden lelkes kollégának a színvonalas rendezvényeket, amelyekkel hozzájárultak a könyvtárak népszerűsítéséhez.

A kiemelt képen kesztölci gyermekek és Klinger Ágnes könyvtáros látható. Fotó: Kovács Tiborné

Rendezvényeink:

Ászár	Simon Szilvia: Lepakcsoljunk? Föld órája, klímaváltozás, fényszennyezés és hatásai	2019.10.02
Ászár	Tekergő Bábszínház: Bundás bocskok kalandjai	2019.10.04
Bajót	Géczy Gábor: Arra születtünk, hogy a Föld sebeit begyógyítsuk	2019.10.02
Bakonybánk	Nyáry Bábszínház: A szegény ember és a róka	2019.10.04
Császárr	Papírszínház	2019.09.30
Császárr	Kincsek a természetből – a természetben fellelhető kincsekből készített tárgyak	2019.10.03
Császárr	Játék a természet alkotásaival	2019.10.05
Császárr	Könyvbörze, könyvek csere-beréje	2019.10.06

Csatka	Kovács Tibor: Praktikus tanácsok a klímaváltozás okozta negatív hatások csökkentésére	2019.10.04	Kesztölc	Kara Jánosné: Kesztölci hagyományok – kosárfonás	2019.10.02
Csém	12 hónap az erdőn – rajzolással egybekötött vetítés	2019.10.04	Kesztölc	Újrahasznosított dekoráció – kézműves foglalkozás	2019.10.04
Dad	Nyáry Bábszínház: A szegény ember és a róka	2019.10.02	Kesztölc	Régi idők mozija – vetítés Kesztölc történetéből	2019.10.05
Duna-szentmiklós	Gasztrohősök: Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!	2019.10.03	Kocs	Meseolvasás	2019.09.30
Duna-szentmiklós	Süll Kinga: Ringató 1.	2019.10.04	Kocs	Szlezákné Molnár Katalin: Könyvekkel a természetért	2019.10.01
Héreg	Bogárháton	2019.09.30	Neszmély	Simon Szilvia: A Föld kincsei – véres mobilok; Divatmárkák terítéken	2019.10.02
Héreg	Látogatás a Nemzeti Múzeumban Juhász Zoltánnal	2019.10.05	Pilismarót	Könyvtármuzoi vetítés és foglalkozás (Vacskamati virágja)	2019.09.30
Kérékteleki	Mese-délelőtt	2019.09.30	Pilismarót	Drámapedagógia foglalkozás (A gomba alatt)	2019.10.01
Kesztölc	Oroszlánok a könyvtárban – meseolvasás és kézműves foglalkozás	2019.09.30	Pilismarót	Társasjátékozás	2019.10.02
Kesztölc	Siska Gábor: A Kesztölci Önkéntes Tűzoltók bemutatása	2019.10.01	Pilismarót	Markó Éva: Zöld óvoda fenntarthatósága	2019.10.03
			Pilismarót	Ismerkedés az állatokkal az Állatok világnapja alkalmából – Pálinkási Csaba állatorvos	2019.10.04

Sárisáp	Mancsok és Tappancsok: Állati jó bemutató – az alkalmazkodás mesterei	2019.10.04
Sárisáp	Pataki Antal: Felelősségteljes állattartás	2019.10.04
Szákszend	Tekergő Bábszínház: A répatorta	2019.10.01
Szákszend	Móczik Csaba és Mohácsi Domonkos: Csillagos égbolt, Őshonos állatok	2019.10.01
Tardos	Hédi Katalin: Az állatok világnapja – kézműves foglalkozás	2019.10.03
Tarján	Simon Szilvia: Víz, víz, tiszta víz	2019.10.01
Tárkány	Környezetvédelem és a Föld kapcsolata – könyvtári óra óvodásoknak	2019.10.01
Tárkány	Környezetvédelem és a Föld kapcsolata – könyvtári óra iskolásoknak	2019.10.02
Tárkány	Környezetvédelem és a Föld kapcsolata – előadás időseknek	2019.10.03
Tokodaltáró	Ügyes kezek – kézműves foglalkozás Soós Ervinével	2019.10.02
Tokodaltáró	Legjobb barátaink, házi kedvencek	2019.10.04

Tokodaltáró	Gete túra Palla Zsolttal	2019.10.05
Úny	Kávészünet zenekar koncertje	2019.10.04
Vértessomló	Készíts hulladékból kincset! – kiállítás	2019.10.02

A rendezvények az NKA támogatásával valósultak meg

KönyvtárMozi szakmai program

SZILASSI ANDREA

Amint azt honlapunkon előzőleg már beharangoztuk, 2019. november 19-én sor került őszi szakmai rendezvényünkre, amelyet a KönyvtárMozi témakörére építettünk. Az eseményen a JAMK Megyei Módszertani és Ellátási Osztályának munkatársai, és Mikolasek Zsófia igazgató mellett részt vett Bakonysárákány, Neszmély, Császárszeg, Ete és Kocs könyvtárosa. Csépről Nagyné Szabó Judit kolléganőnk a YouTube-on keresztül tudta követni (kisebb késleltetéssel) az eseményeket.

Fábián Ildikó köszöntője és Török Csaba előadása videófelvételen. Forrás: <http://kemszr.hu/2019/11/19/konyvtarmoziszakmai-program-izelito-az-elhangzottakbol/>

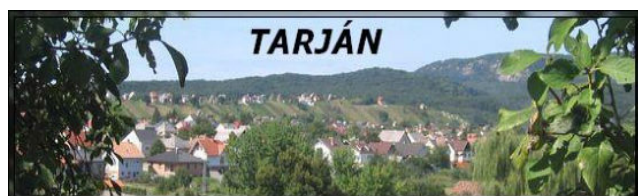
Az eseményt Fábián Ildikó osztályvezető nyitotta meg. Köszöntője után Török Csaba levetített egy

filmet arról, hogy épül - szépül a József Attila Megyei és Városi Könyvtár új központi épülete. A film Mikolasek Zsófia munkája. Ezt követően ráért előadásának fő mondanivalójára, amelyben összefoglalta a KönyvtárMozival kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat és forrásokat.

Mikolasek Zsófia előadása. Forrás: <http://kemszr.hu/2019/11/19/konyvtarmoz-i-szakmai-program-ize-lito-az-elhangzottakbol/>

Ezt követően Mikolasek Zsófia következett. Ő a KönyvtárMozi filmpakk létrehozásának céljáról és tartalmáról beszélt, melyekből gyermek- és felnőtt közönségnek is készült egy-egy csomag. Előadása végén kérdéseket tettek fel a vendégek – ezt is hallhatjuk a felvételen.

Könyvtárátadó Tarjánban

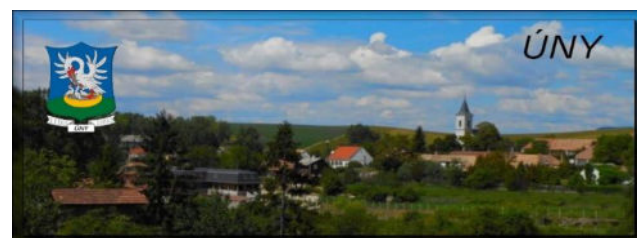
FÁBIÁN ILDIKÓ

Az ünneplés tovább folytatódott az őszi során, mert még két település döntött úgy, hogy hivatalosan is átadja kibővített és megújult könyvtárát az olvasók számára, az Országos Könyvtári Napok idejére időzítve.

2019. október 2-án a **Tarjáni Német Nemzeti-ségi Általános Iskola** egy nagyszerű rendezvény keretében köszönte meg a rengeteg segítséget nemcsak az önkormányzatnak, hanem a József Attila Megyei és Városi Könyvtárnak is. *Palatin Anna* igazgatóasszony kiemelte, mekkora jelentősége van annak, hogy sikerült egy tanteremből

színes, vidám és kényelmes olvasóteret kialakítani, amely méltó kiegészítése lett a „rég” könyvtárhelyiségnek. *Marx Ernő* polgármester és *dr. Völner Pál* országgyűlési képviselő egyaránt örömet és elégedettségét fejezte ki, amiért sikerült forrásokat találni nemcsak az iskola, de a könyvtár felújítására is. A köszöntők zárásaként *Mikolasek Zsófia*, a JAMK igazgatója reményét fejezte ki arra vonatkozóan, hogy a jövőben még több diák látogatja majd meg a „tudás tárházát” (és hozzák a szüleiket is). Az iskola tanulóinak zenés-verses produkciói után következett a nemzeti színű szalag átvágása, amelyből csaknem mindenkinek jutott egy kis darab emléke. Az ünnepség zárásaként a Könyvtári Hét „*Ültess fát, olvasd alatta könyvet!*” kampánya keretében még egy szivarfát is elültettek az egybegyűlteket.

A gyerekeket ezután ismét várta az iskolapad, mi könyvtárosok azonban folytattuk még egy kicsit a „csapatépítést” *Bula Imréné* kolléganőnk jóvoltából, de ez már egy másik történet.

Könyvtárátadó Úny településen

FÁBIÁN ILDIKÓ

Még ki sem pihentük az előző két könyvtárátadó fáradalmait, amikor ismét ünnepelőbe kellett öltöznünk, hiszen vártak bennünket Únyra 2019. október 4-én délután. Ezen a harmadik, a megyezászló átadásával egybekötött megnyitón is kitétek magukért a szervezők.

Az eseményt *dr. Völner Pál* országgyűlési képviselő nyitotta meg. Nagy örömet fejezte ki az iránt, hogy azon a héten már a második könyvtárát adhatja át a megyében. Köszöntőjét a helyi kisiskolások magyar és német nyelvű műsora követte, vidám perceket szerezve ezzel a jelenlévőknek. Ezután a megyezászló átadása következett. *Popovics György*, a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat elnöke köszöntötte a megjelenteket,

majd *Pósfai József* polgármester kapott szót: beszámolt az utóbbi évek fejlesztéseiről, és megköszönte a kapott támogatásokat, amelyek hozzájárultak a település élhetőbbé és modernebbé tételéhez.

Popovics György, a KEMÖH elnöke a színpadon.
Fotók: Halász Adél

A megújult únyi községi könyvtár olvasóterme

Ezután következett a könyvtár hivatalos átadása, a nemzetiszínű szalag átvágása. A hangulat fokozásáról befejezőképpen a Kávészünet zenekar gondoskodott, egy másik Popovics György közreműködésével, fantasztikus énekhangjával. Megzenésített verseik kicsiknek és nagyoknak egyaránt a kedvére voltak. Elhallgattuk volna még őket órákig, de várt bennünket a terített asztal és vele vidám beszélgetések, a látogatókat pedig az új helyre költözött és megújult könyvtár felfedezése.

Könyvtárszépítő munkánk azonban még nem ért véget, hiszen időközben befejeződni látszik már

Annayölgy és Dunaszentmiklós berendezése is, így hamarosan ismét leporolhatjuk a báli cipőt, hogy a nagyközönség elé tárhassuk a szép, új és felhasználóbarát könyvtárainkat.

Utazás Zeneországba a Diri-Dongó együttesel

KOVÁCS MIHÁLYNÉ

Könyvtárunk meghívására 2019. október 11-én a kömlői óvodások vendége volt a Diri-Dongó együttes. Sikerült remek hangulatot teremteniük, miközben elkalauzoltak minket a zene világába. Először megtudhattuk, honnan ered az együttes neve, majd egy képzeletbeli zenevonattal elutaztunk Zeneországba. Itt a gyerekek a különböző ritmusokkal, kottával ismerkedtek meg, majd a különböző hangszerek következtek. Megismerhetjük, melyek a fúvós, ütős és a billentyűs hangszerek. Mindez persze közös énekléssel, tapsolással, játékkal egybekötve zajlott le. A program végén hazautaztunk a zenevonattal.

Fotók: Kovács Mihályné

Okostelefon- és tabletsuli foglalkozások a szenior korosztálynak

SZILASSI ANDREA

2019 első felében Tatabánya-Kertvárosban, Mocsán és Tokodon, a második félévben pedig Tatabánya-Óvárosban, Vértestolnán és Kecskéden tartottunk okostelefon- és tablethasználatra vonatkozó foglalkozásokat a közép- és időskorú korosztálynak.

Habár elmondhatjuk, hogy az egy főre eső okostelefonok számát illetően jól áll országunk, az idősebb korosztály számára bizony elkél a segítség. A 2 X 2 órás foglalkozásokat előzetes regisztráció előzte meg. Örömmükre szolgált, hogy jelentkezettek túlnyomó része mindkét alkalommal megjelent. (Nem kis dolog ez vidéken, amikor már zajlik a kerti munkák időszaka.)

A fotó a JAMK Népház Úti Fiókkönyvtárban készült júliusban egy okostelefon-suli alkalmával.

Első alkalommal mindig a nyomtatott ismeretanyag nagyobbik részét tekintettük át, és beszélgetésekre, tapasztalatok megosztására került sor. Nem utolsó sorban pedig ismerkedtünk a telefonok sajátosságaival, különbözöségeivel. Végeztünk néhány gyakorlati feladatot is, melynek során megismerhettek pár hasznos applikációt. Például kipróbáltuk a Microsoft Office Lens telefo-

nos szkennelő alkalmazást, amellyel iratokat, dokumentumokat lehet digitalizálni úgy, hogy az app korrigálja a látványt: eltünteti a perspektivikus torzulásokat, továbbá levágja a fölösleges részeket a képről. Házi feladatot is kaptak a résztvevők. Ezek egyike volt, hogy keressék meg az instrukciók alapján saját készülékük részletes felhasználói kézikönyvét. Voltak persze ennél izgalmasabb feladatok is, például a SKIL Barkács-suli alkalmazás használatával kapcsolatosan: terasz, madárodú, lombkunyhó építésével és homokozó kialakításával kapcsolatosan.

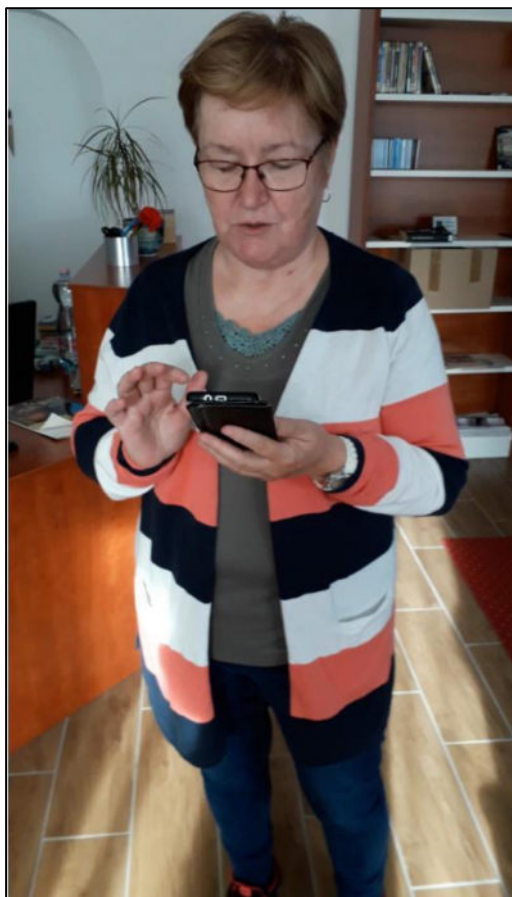

A kép Mocsán készült áprilisban egy okostelefon-suli program alkalmával

A második alkalommal a fontos dolgok ismétlése, a beszélgetések és a gyakorlati tevékenységek domináltak. Megtehettük, hiszen felkészültebbek voltak már a résztvevők. Meglepődve szembesültek azzal, hogy a különböző készülékeken más-más úton lehet eljutni bizonyos beállításokig, amit alapvetően az operációs rendszerek különbözösége okoz, kisebb részben pedig a készülékek fajtája.

Sor került még a feladatgyűjteményben kiemelt applikációk bemutatására is, továbbá a YouTube csatorna használatára is kitekintettünk. Érdemes volt e témára is kitérni, hiszen számítógépen, tableten, okostelefonon és okostévéen is jelen van a

csatorna applikációja. A felszínen látható tartalom ugyanakkor csak a jéghegy csúcsa, némi jártasság szükséges az eredményes kereséshez.

Fink Jánosné könyvtáros kipróbálja a Google Assistant hangalapú szolgáltatását. - Vértestolnán videófelvételekre rögzítettük, amint a Google hangos keresését alkalmazzák a résztvevők.

Májusban a tokodi érdeklődők számára tartottam hasonló foglalkozásokat. Remek hangulatban zajlott mindkét esemény. Befejezésképpen a mesterséges intelligenciát dolgoztattuk (Google hangos kereséssel). Elismeréssel adóztunk a kapott találatoknak, mivel igazán releváns információkat tárt elénk a telefonon, beleértve például azt is, hogy egy adott időpontban nyitva van-e az intézmény.

Időnként pedig jót derültünk. Kiderült, hogy a mikrofon nagyon érzékeny, tehát kitűnően hall. A Google Assistant pedig villámgyors. Bármilyen halk kifejezésre azonnal rákeres, és anyagot szolgáltat. Akár egy „Mit is mondjak..” kezdetű mondatföredék kapcsán is. Amikor pedig valaki csöndben ülve töprengett, mit is mondjon hangos

keresés gyanánt, okostelefonjának digitális aszisztense akkor is rákeresett azokra a szófoszlányokra, amelyeket a környezetből hallott.

A kép Tokodon, a Községi Könyvtárban készült egy okostelefonsuli első eseményén.

A mocsai mellett a tokodi társaság is lelkes, tanulásra fogékony, szorgalmas csapat volt. Sokat tanultak a két foglalkozás és az otthoni feladatok következtében. Nyilvánvalóvá vált az is számomra, hogy még ez a negyedik verziójú tanfolyami segédanyag sem az utolsó, mert mindig kiderül a foglalkozásokon, hogy milyen egyéb dolgokat kellene még tisztázni, írásba foglalni a jegyzetben.

Júliusban Tatabányán, a JAMK Népház Úti Fiókkönyvtárában tartottunk foglalkozásokat. Itt is remek hangulatban, inspiráló közegben okosodtunk mindannyian. (Ahány résztvevő, szinte annyi féle telefon.) Élmény volt nekem is!

Októberben Kecskéden tabletsulit tartottunk, a táblagépek optimális felhasználási lehetőségeit ismertük meg. Emellett a szelfi bot alkalmazását is kipróbáltuk.

Fotók: Szilassi Andrea

Évzáró rendezvény díjak átadásával

SZILASSI ANDREA

2019. december 16-án sor került ünnepélyes díj-átadónkra és karácsonyi ünnepségünkre. Az idei volt a második alkalom, hogy elismerésekben részesítettük a legaktívabb és eredményesen dolgozó községi könyvtárosokat. Ezek között vannak az adott évre szóló (örökös) díjak és minden évben vándorló elismerések. Az év kistélepülési könyvtára díjat a lakosságszámhoz viszonyítva három kategóriában adja ki könyvtárunk. Elsőként *Fábián Ildikó* és *Mikolasek Zsófia* köszöntötték a megjelent kistélepülési könyvtárosokat, majd az örömteli percek következtek.

2019-ben a következő könyvtárak részesültek „Az év kistélepülési könyvtára” díjban:

Tokod könyvtára, ahol Földesi Zsuzsanna és Takács Rita a könyvtárosok

Súr könyvtára, ahol Szluca Zsuzsanna a könyvtáros

Bakonysárkány könyvtára, ahol Dávid Tünde a könyvtáros

„Az év könyvtárosa” vándordíjat és oklevelet 2019-ben Emmer Edina, Dunaszentmiklós könyvtárosa vehette át

Ezt követően kötetlen beszélgetés, kávézás és egyéb kulináris élvezetek következtek. *Hajmáné Kalocsai Éva* idén is apró ajándékokkal lepte meg a megyei ellátó csoportban és a kistélepülési könyvtárakban dolgozó kollégáit.

**Hajmáné Kalocsai Éva.
A fotókat Szilassi Andrea készítette**

Tudás tárháza: könyvtár a neved? – Beszámoló az SZMKE jubileumi konferenciájáról

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA

20. születésnapját ünnepelte a *Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesülete* (továbbiakban SZMKE). Ebből az alkalomból szakmai konferenciára került sor 2019. szeptember 26-án, Érsekújváron. A hosszú ideje fennálló és gyümölcsöző szakmai kapcsolat okán a jubileum megünneplésére a József Attila Megyei és Városi Könyvtár is meghívást kapott.

Kecskés Ildikó SZMKE elnök és Egyházi Dóra alelnök.

Fotók: Feketsné Kisvarga Anita

A szakmai tanácskozás az ünnepelt szervezet köszöntésével kezdődött. Elsőként *Rigó Konrád*, a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériumának államtitkára hangsúlyozta köszöntőjében a könyvtárak és a könyvtárosok fontosságát a társadalom kritikus gondolkodásra nevelésében, majd *Klein Ottokár*, Érsekújvár polgármestere üdvözölte a tanácskozás résztvevőit. A köszön-

tők sorában *Farkas Iván*, Nyitra megyei képviselő szintén a könyvtárak elkötelezett híveként szólt a közönséghez, és mint Muzsla község polgármestere, örömmel számolt be arról is, miként hozták létre három évvel ezelőtt kis könyvtárakat, mely azóta is sikeresen működik, sok író-olvasó találkozóval is magához vonzva a helyi lakosságot.

A könyvtári hivatás elismerőihez csatlakozott felszólalásában *Hodossy Gyula*, a Szlovákiai Magyar Írók Társaságának elnöke is, majd *Zsok Gizella*, az SZMKE egykori elnöke fejezte ki elismerését a húsz éve fennálló, magas szakmai színvonalon működő Egyesület tagjainak. Végezetül a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületének jelenlegi elnöke, *Kecskés Ildikó* vázolta az egyesület eredményeit, jelenlegi célkitűzéseit.

A konferencia további részében olyan előadókat hallgathattunk meg, akik személyesen vagy szakmai szervezetük vezetőjeként, tagjaként sokat tettek a határon túli kollégák látókörének szélesítéséért és a szlovákiai magyar könyvtárak fejlesztéséért.

Elsőként *Barátné dr. Hajdú Ágnes*, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) elnöke számolt be az általa képviselt szervezet tevékenységéről, kiemelve azokat a trendeket és területeket, melyek kihívást jelentenek a könyvtárosi hivatást gyakorlók számára, s melyekre a képzéseken – többek között azokon a konferenciákon, workshopokon, melyeket az MKE szervez, - fel kell készülni.

Dr. Fodor Péter, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár főigazgatója az általa vezetett könyvtár múltját, jelenét és jövőjét mutatta be a hallgatóságának, kiemelve a legfontosabb projekteket, melyekbe a határon túli kollégák is bekapcsolódtak.

Ramháb Mária az Informatikai és Könyvtári Szövetség (IKSZ) elnökeként szólt a szervezet híd szerepéről. Előadásában kiemelte, hogy az IKSZ célja a szakmai iránymutatás, a cselekvő közreműködés, a szakmai érdekképviselés, a források egységesítése, végezetül országos hatókörű és fenntartható szakmai szolgáltatások koordinálása. Példaként említette az Internetfiestát, az Országos Könyvtári Napokat, a KönyvtárMozit, és a Kárpát-medencei könyvtárosok konferenciáját, melyet az IKSZ minden évben támogat.

Dr. Hangodi Ágnes, az OSZK Könyvtári Intézet Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési Osztályának vezetője a Magyar Könyvtárosok Kárpát-medencei hálózatát és a kapcsolódó képzéseket mutatta be.

Dr. Redl Károly igazgatóhelyettes, a Kárpát-medencei fiatal magyar könyvtárosok együttműködése című ösztöndíjprogramról beszélt, melynek az Országgyűlési Könyvtár ad helyet.

Köszönő oklevelek a magyarországi és szlovákiai partnerek, intézményvezetők, egyesületek vezetőinek, képviselőinek

Illés Péter, a Csongrádi Információs Központ Csemegi Károly Könyvtár és Tari László Múzeum igazgatója a Kárpát-medencei könyvtárosok konferenciája című, évente megrendezésre kerülő szakmai programot mutatta be, egyúttal meg-

hívta a jelenlévőket a jövő évi konferenciára, mely egyrészt a 20. születésnapját, másrészt, az IKSZ-szel való együttműködés 15. évfordulóját fogja ünnepelni.

Dr. Tóth Máté az OSZK Kutatási és Szervezetfejlesztési Osztályának vezetője előadásában friss adatokkal szolgált a magyarországi olvasási és könyvtárhasználati szokásokról.

Köszönő oklevelek a konferencia magyarországi és szlovákiai előadóinak, az SZMKE elnökségi tagjainak

Egy másik kutatómunkáról számolt be *Egyházi Dóra*, a Selye János Egyetem könyvtárának igazgatója, aki munkatársaival Szlovákia többségben magyarul telepedéseinek könyvtáraitól gyűjtött adatokat az idén. Az adatok feldolgozása már megkezdődött, izgatottan várjuk az eredményeket.

Nagy Katalin, az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár munkatársa hosszú ideje tartja szívügyének a szlovákiai magyar könyvtárakkal való együttműködést. Előadásában számba vette azokat a programokat, melyeket az esztergomi könyvtár a párkányi és muzslai testvérkönyvtárakkal közösen valósít meg, szólt a kiépülőben lévő farnadi és zselici kapcsolatokról, és megismertetett néhány népszámlálási adattal is, melyek a szlovákiai magyar könyvtárhasználók számát jelentősen befolyásolják.

A Könyvtárostánárok Egyesületének elnöke, *Simon Krisztina* olyan élményközpontú könyvtárhasználati gyakorlatokról tájékoztatott, melyek a gyerekek, fiatalok érdeklődésére tarthatnak számot.

A témához kapcsolódva *Lukács Erika* előadásából megismerhettük, hogy a somorjai Zalabai

Zsigmond Városi Könyvtár miként ágyazza be a fiatalok körében népszerű szabadulós játék kerekébe a könyvtár használatával kapcsolatos információkat.

Kovačic Gizella az érsekújvári Anton Bernolák Könyvtár családi könyvtárával ismertette meg a hallgatóságot.

Mikolasek Zsófia, a József Attila Megyei és Városi Könyvtár igazgatója épülő új könyvtárunkat mutatta be, és azokról a tervekről is beszámolt, melyek leendő könyvtárunkat tartalommal fogják megtölteni.

Végezetül *Smidt Veronika* beszélt a szögyéni Községi Könyvtár életéről.

A rendkívül hosszú, de ismeretekben gazdag konferenciát oklevelek átadása zárta. Könyvtárunkból a több éve működő, határon túli szakmai kapcsolatok ápolásának elismeréseként *Gyüszí László* és *Mikolasek Zsófia* vehette át a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületének elismerő okleveleit.

Végezetül az Akusztikus trió megzenésített versekből álló előadását élvezhette a közönség.

DUNASZERDAHELY
VÁROS

Olvasásnépszerűsítés kontra valós állapotunk

NÁSZ JÁNOS

A Szlovákiai Magyar Írók Társasága invitálására könyvtárunk is képviseltette magát 2019. október 30-án Dunaszerdahelyen, a Kortárs Magyar Galériában az **Irodalomnépszerűsítés lehetőségei** című szimpóziumon. Ezt a mára már rendszeres találkozót, melyet a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesülete is támogatott, 2017. óta folyamatosan megrendezik a felvidéki város galériájában. Az idei témaválasztás fő szempontja nem véletlenül az irodalomnépszerűsítés volt, hiszen a változó, digitális világunkban az információ-szerzés, közreadás és befogadás módozatai is jelentősen megváltoztak, így az ebből fakadó kihívásokra fontosak az erre adható válaszok és megújulás az oktatási platformoknak és kultúrát közvetítő intézményeknek is.

Egyházi Dóra a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületétől. Fotók: Dudás Judit

A kiselőadások sorát *Egyházi Dóra* nyitotta meg „A szlovákiai magyar könyvtárosok nyomában”

címmel, amely nem volt más, mint a szlovákiai magyar könyvtárosok szervezetének 20. születésnapjára készített összefoglalója. Egy 2019-es megnyert pályázat alapján helyzetfelmérést végeztek a kisebbségi magyar könyvtárak állapotáról. Közel négyszáz településen található könyvtárat vizsgáltak meg személyesen. Ebből 363 magyar lakta területen, a többit a szórványban élők településein. Ezek közül csaknem a fele működött és szolgáltatott. A felmérés tanulságait egy adatbázisban rögzítették a honlapjukon. Mindezek kiindulópontként szolgálnak majd a későbbi teendőknek, stratégiájuknak. Jó volt látni azt a példaértékű lelkesedést és szakmai elhivatottságot, ami a kisebbségben lévő könyvtáros kollégáinkból áradt, és erősített meg ezzel bennünket.

Juhász Katalin a Holt Olvasók Társaságától

Ezután *Kantár Balázs* az udvardi Majthényi Adolf Alapiskola igazgatóhelyettese „Papírszínház a gyakorlatban” címmel bemutatta az intézményünkben alkalmazott irodalomnépszerűsítési foglalkozásokat. Iskolájukba 260 gyermek jár, közülük sokan hátrányos helyzetűek, és olvasási, megértési nehézségekkel küszködnek. Saját tanórák keretében drámajátékokat, élménypedagógiai foglalkozásokat, szabadjáték lehetőségeket tartanak. Felvették a roma kultúra népszerűsítését is oktatói munkájuk kiegészítésére. Az iskolai könyvtárat, mint közösségi teret is használják. Az olvasás megszerettetéséhez egy ősi japán módszer, a Kamishibai modern változatát, a papírszínházat alkalmazzák, amely 2009 óta ha-

zánkban is rohamosan terjed, és főleg a gyermekkönyvtárakban sokan alkalmazzák. A vizualitáson keresztül sokkal hasznosabban hatnak az elhangzott mesék és történetek a befogadáshoz, megértéshez.

Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia Workshop – Eredmények és lehetőségek

MÁRKU MÓNIKA

2019. november 7-én, a Magyar Nemzeti Múzeum Széchenyi termében került sor a fenti programra. A szakmai összefüggéseket Fekete Péter, az Emberi Erőforrások Minisztériumának kultúráért felelős államtitkára kezdeményezésére rendezték meg a könyvtári, a levéltári, a múzeumi és az audiovizuális archívumok területeinek képviselői számára.

A workshop első részében a KDS céljairól, legfontosabb elemeiről, eszközeiről, résztvevőiről, fontosságáról és hosszú távú eredményeiről beszélt *Fekete Péter* államtitkár. Beszédében kiemelte, hogy a közgyűteményeknek a kulturális örökség védelmén túl, azok első számú, autentikus és forrásértékű megosztóivá kell válniuk, úgy, hogy az oktatásban résztvevők, a kutatók és az ország lakossága profitáljon ebből. Hangsúlyozta az egységes stratégiai irányelvek megvalósulását a digitalizálás során. Prioritást kell élvezniük a digitalizált tartalmak oktatási felhasználási lehetőségeinek és jelentősen növelni a közgyűteményi tartalmakra épülő digitális tananyagok számát. Szólt a Magyarországon rövidesen létrehozandó Európa legmodernebb circuszművészeti központjáról, melyhez komoly archívum is tartozik majd.

Fekete Pétert *Demeter Szilárd*, a Petőfi Irodalmi Múzeum főigazgatójának gondolatai követték. Megemlítette, hogy bár létezik ugyan közgyűteményi digitalizálási stratégia, és eddig is történtek ilyen irányú próbálkozások, de nem vezet-

tek célra. Ezért fontos, hogy ez a mostani kezdeményezés jól összehangolt, egységes legyen, tisztázva az alapvető célokat. Kitért továbbá arra is, hogy az internetes és a médiatartalmak dömpingjével csak úgy tudják a közgyűjtemények felvenni a versenyt, ha érdekes tartalmakat kínálnak és nyitnak a közoktatás felé.

Varga Benedek, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója azt emelte ki előadásában, mennyire nehéz, de fontos lenne a fiatal felnőtt korosztályt a múzeumokba vonzani. Azért is jelentős a digitalizálás szerepe a múzeumi területen, mert egyrészt el tudja tüntetni az addigi földrajzi korlátokat, másrészt jelen tud lenni ott, ahol eddig szinte láthatatlan és alul reprezentált volt.

Vigh Annamária, a Szépművészeti Múzeum főigazgató-helyettese előadásában azt hangsúlyozta, hogy a digitalizáció egyet jelent a klasszikus múzeumi feladatrendszer teljes átalakításával is. Vagyis újra kell teremteni a műtárgyakat, azaz nem pusztán a látványra kell törekedni, hanem egy komplex műtárgyfeldolgozásra, tartalom-szolgáltatásra.

Sz. Fejes Ildikó és *Fonyódi Krisztián* múzeumi informatikai és digitalizálási szakértők a múzeumi terület (Magyar Nemzeti Múzeum, Szépművészeti Múzeum) a KDS megvalósítása során elért eredményeket mutatták be.

A múzeumi terület képviselői mellett a könyvtárak digitalizálási stratégiáját *Hammerstein Judit*, az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) megbízott főigazgatója és *Marczelka Árpád* könyvtári szakértő (OSZK) ismertették.

Főigazgató asszony ismertette, hogy a megvalósuló nagy mennyiségű digitális tartalom keresésére hozták (hozzák) létre az Országos Könyvtári Platform közös keresőfelületét, amely teljességében 2020-tól működik majd.

Megemlítette az OSZK készülő digitalizáló központját, mely előreláthatóan jövő év januárjától működik majd, és a teljes magyar könyvtári szféra számára nyújt lehetőséget a digitalizálásra a jövőben.

Marczelka Árpád könyvtári szakértő magáról a KDS pályázatról beszélt, és ismertette annak nyertes könyvtárait.

Németh László Sándor, a Magyar Nemzeti Levéltár szakmai koordinációs igazgatóságnak vezetője a levéltárak kötelező átalakulásának fontosságát hangsúlyozta, miszerint modern, szolgáltató intézményként kell működniük ezután. Példaként említette, hogy nemsokára bevezetik az elektronikus ügyintézési rendszert.

Hegedűs István (Magyar Nemzeti Levéltár) a KDS megvalósítása során elért eredményeket ismertette.

Pál Ákos Bertalan, a Magyar Nemzeti Filmalap vezérigazgatója elmondta, hogy a teljes nemzeti filmvagyon kezelésével Közép-Európa legnagyobb filmgyűjteményét őrzik. Oktatási programjukkal pedig bekapcsolódtak a közoktatásba is.

Bojársky András, az MTVA operatív vezérigazgató-helyettese és *dr. Ráduly György* igazgató azt az MTVA által létrehozott általános archiválási és digitalizálási rendszert mutatta be, amely már bárki számára elérhető, mintegy 265 ezer képet és több mint 900 ezer dokumentumot tartalmaz.

404 Not Found – Ki őrzi meg az internetet?

MÁRKU MÓNIKA

Hammerstein Judit.

Fotók: Visky Ákos László

Ezzel a címmel rendeztek immár harmadik alkalommal workshop jellegű szakmai napot az Országos Széchényi Könyvtár VI. emeleti dísztermében 2019. november 14-én, a közgyűjtemények webarchiválási feladataival kapcsolatban. Azzal a céllal, hogy áttekintést nyújtson az OKR program keretében zajló webarchiválási pilot projekt tapasztalatairól, eredményeiről és a jövőbeli tervekről.

Hammerstein Judit (főigazgató, OSZK) köszöntőjét követően *Latorcai Csaba* (EMMI, közigazgatási államtitkár) tartott nyitó beszédet. Államtitkár úr bevezető gondolataiban kiemelte a digitális örökség megőrzésének fontosságát, és a 2006 óta az OSZK-ban elindult ez irányú kezdeményezéseket.

A megjelentek köszöntése és a bevezető gondolatok után *Drótos László* (OSZK, főkönyvtáros, témafelelős) számolt be az OSZK webarchiválási pilot programjának eddigi eredményeiről és újdonságairól, a középtávú tervekről. Beszámolója végén néhány szót szolt a Rákóczi-emlékév webarchívumról.

Kokas Károly

Kokas Károly (főigazgató-helyettes, SZTE Klebelsberg Könyvtár) Szegedikum – A helyi érdekű webarchiválás lehetőségei az OSZK webarchiválási programja keretében címmel tartotta meg előadását. Ebben bemutatásra került az általuk létrehozott ún. „Szegedikum”, mely tartalmazza a Szegedi Tudományegyetem összes webhelyének teljes feltárását és kataszterének kialakítását, a szegedi térség (kiemelten Szeged)

olyan jelentős intézményi honlapjainak feltárását, amelyek helyi vonatkozású oktatási, kulturális, tudományos online értékeket tartalmaznak.

Holl András

Holl András (informatikai főigazgató-helyettes, MTA könyvtár) noWebarchive elnevezésű előadásában azt példázta, amikor nem a webarchiválás a megfelelő módszer a web archiválására.

Indig Balázs (számítógépes nyelvész kutató, ETE Digitális Bölcsészeti Központ) szintén egy saját fejlesztésű webarató programot mutatott be a nyelvészet területén az ELTE-n.

A konferenciát *Ilácsa Szabina* (könyvtáros, OSZK) előadása zárta, mely a webhelyek metaadatolásának problémáit járta körül.

A szakmai előadások után pedig kötetlen beszélgetésre nyílt lehetősége a résztvevőknek a KDS-K pályázatban megfogalmazott együttműködési lehetőségekről.

Medvék minden mennyiségben

SULLER ILDIKÓ TÜNDE

Telegdi Ágnes októberben ellátogatott könyvtárunkba, és elhozott magával 11 életképet Barnabás hétköznapijairól, amelyeket kiállítottunk a gyermekkönyvtárban. Erre az eseményre egy kiállításajánlóval is készültünk a gyermekkönyvtár honlapján és a közösségi médiában.

Barnabás mackó hétköznapijai című kiállításunk a végéhez közeledik ugyan, de medvés történeteink továbbra is szeretettel várják a kis és nagy olvasókat. Így természetesen maga Barnabás is, aki Telegdi Ágnes kezei és tolla által látott napvilágot, egy rendhagyó karácsonyi ötlet apropójaként. A siker hatására, és a kéréseknek eleget teendő, Barnabás mackó számos története elevenedett meg a könyvek lapjain.

Fotók: Szilassi Andrea

Aprócska mackók anyamackó és apamackó segítségével megismerhetik az ügyes Kismackót is, aki Nagymackó vigyázó szemei előtt indul felfedező útra, mászik sziklára, hintázik faágon és ... pottyán patakba. A bájos, megszeppent Gombó-

cot, a kicsi bocsot, akit félelmetes álmából ébredve, csak medvepapa meleg, bársonyos hangja ringathatja álomba, születésének csodálatos történetével. Óvodás és kisiskolás medvebocsok Borisz hétköznapijain keresztül bekukkanthatnak az erdei osztályba, ahová egy szép napon új osztálytárs érkezik. Nelli, Valter, Robi, Rebeka, Adri, és Réka ujjongva várja az új jövevényt, ám a kisállatok rémülten sikoltozni kezdenek, mert aki az ajtón belép, nem más, mint egy hatalmas, szőrös, félelmetes barna MEDVE! Hősünk azonban számos esetben bizonyítja, hogy szeretetre méltó, kedves és segítőkész, így hamarosan kedvelt osztálytárssá válik.

Szívet melengető a fiatal medvebocs, aki egy nap olyat látott az erdőben, amelyet még addig soha. Félénken megérintette az ujjával, majd aztán minden nap, évekig. Az először szörnyű zaj csodálatos hangokká változott, a medve boldogan játszott a hangszeren az erdő lakóinak nagy-nagy csodálatára. Egy nap azonban egy kislány és az apukája elindította hősünket a világhírnév felé. Visszatér-e még erdei barátaihoz? Visszavárják-e, megismerik-e még őt?

Kissé nagyobbacska mackók, akik szeretik a hosszabb lélegzetvételű kalandokat, elmerülhetnek Pipogya, a budapesti medve, a nagy útra induló Kis Mackó, vagy Mackó Lackó és Kesy Klári történeteiben.

Válogatásunkban található még édesszájú, melegszívű, és elrabolt medve; kerek medve, hosszú medve, talpas medve, vidám medve is, az olvasásban lankadt medvemamák és medvepapák pedig olvassák a nagy, barna, és csend-szerető Medve, valamint az öt örületbe kergető apró, szürke, és ragyogó szemű Egér sírva nevetős eseteit. Vigyázat! Csak, ha már az aprók elaludtak! Hangos vihogásunk elriasztaná az édesen szunnyadó dedek álmát!

Az élet vize helyett málnaízű szörp? – Zantleitnerné Szebenyi Zsuzsanna előadásáról

SULLER ILDIKÓ TÜNDE

Az Országos Könyvtári Napok 2019-es programja rengeteg lehetőséget rejtett a „Zöld Könyvtár” témakörét tekintve. Minden nap más aspektusból közelítve: október 1-jén a víz, mint a 4 elem része képezte az előadás apropóját, természetes táplálkozás címszó alatt.

Fotók: Suller Ildikó Tünde

Kolléganőnk, Zantleitnerné Szebenyi Zsuzsanna, végzettségét tekintve dietetikus is, az egészséges

táplálkozás a mindennapi életük része, így természetes volt, hogy megpróbálja elültetni a gyermekek gondolkodásában is ennek fontosságát.

Két csoport is jelentkezett a programra, egy 2 osztály, és egy 5 osztály, ennek megfelelően alakult a tematika. Az előadás az élet rengeteg területét érintette. Egyetlen, összefoglaló momentumot kiragadva: amennyire lehet, éljünk szimbiózisban a természettel. Kerüljük a mesterséges adalékokkal terhelt ételeket, italokat, a mértéktelen fogyasztást, a fölösleges mennyiségű és csomagolóanyagú készítményeket. Ez nem csak az egészségünk, de környezetünk érdeke is.

Mindent ehetünk, természetesen a megfelelő mértékkel! Ebben segített az „okos tányér”, amely arányaiban mutatja, miből mennyit fogyaszthatunk egy nap. A hal-hús tojás, tejtermékek, gabonafélék, zöldségek, gyümölcsök, és édességek ajánlott napi mennyiségének ábráját a gyerekek magukkal vihatték színes, nyomtatott formában, az általuk készített 3D-s répa belsejében. Az előadást egy kóstoló zárta, melyben a frissen szeletelt karalábé, sárgarépa, a mazsola és almachips, a dió és mogyoró mellett számtalan egészséges eszegetni való kellett magát az asztalon a gyerekek nagy örömeire.

A program benne marad a gyermekkönyvtár repertoárjában, könyvtári foglalkozás keretén belül, egyeztetett időpontban továbbra is várjuk a csoportokat.

Múltunk és jövőnk – avagy hagyományörzők a könyvtárban

MÁRKU MÓNIKA

Az Országos Könyvtári Napok és a 48. Komárom-Esztergom Megyei Könyvtári Hét egyik legérdekesebb programját láthattuk október 2-án, 17 órakor a József Attila Megyei és Városi Könyvtár gyermekkönyvtárában.

A vendégek a Múltunk és Jövőnk Egyesület két képviselője: *Ádám Róbert János* és *Tonka Miklós* voltak. Röviden bemutatták egyesületük létrehozásának történetét, beszéltek működésükről, céljaikról, tevékenységeikről, valamint szemléltették az érdeklődőknek a középkori magyar katonamentöltözetet, fegyverzetet és harcmódot is.

A bemutatkozó után, egy játékos, kézműves foglalkozás keretében korabeli falvak készültek jurtákkal és állatokkal, papírból, vattából és hurkapálcákból.

A Múltunk és Jövőnk Egyesületről bővebben az egyesület honlapján olvashatunk:

<http://multunkesjovonkegyesulet.hu>

Fotók: Suller Ildikó Tünde

In memoriam Kovács Lajos (1949-2017) - Kovács Lajos emlékkönyv

DR. HORVÁTH GÉZA

Dorog Város önkormányzata és Dorog Város Barátainak Egyesülete jelentős, szép-, és sikeres rendezvényen, reprezentatív kiállítású kötettel tisztelgett néhai Kovács Lajos (1949-2017) író-szerkesztő, költő, kritikus, tanár és helytörténész munkássága előtt a felújított József Attila Művelődési Házban.

Könyvbemutató keretében idézték fel e kimagasló szellemi teljesítményt magának mondhatott -, mára már az ő emlékéért ápoló könyvvé szerkesztett életmű fontosabb területeit, állomásait. Az ese-

mény jelentőségét aláhúzta, hogy a bevezető gondolatokat mondott *dr. Tittmann János* polgármesteren kívül a város volt és jelenlegi alpolgármestere is jelen volt. Ők szintén méltatták Kovács Lajos munkásságából azt a részt, amelyet ők ismertek a legjobban, s amely területen együtt dolgozhattak vele.

Elsőként *Bombicz Attila* szegedi irodalomtörténész, egykori barát és tanítvány, az emlékkötet egyik szerkesztője beszélt a közös Kincskereső táborokról, utalt a Szegeden megjelenő hasonló című lapnál kötött barátságukról, a közös munkáról. Ezen túl Bombicz szólt az összeállítás elkészítésének folyamatáról, „kulissza titkairól.” Nem volt könnyű dolga, hiszen több tucat szerző emlékeit, írását kellett egységes kötet formájára állítani. Ezen kívül a műben helyt kaptak Kovács Lajos regényeinek részletei, továbbá „Lalyosch”-, ahogy a rá jellemző tréfás hangulatában magát írásban nevezte,- dorogi pedagógusi – tanári és alkotó éveiről szóló saját kronologikus írása. Itt került közlésre először Nevető félreértelmező szótára is.

Bombicz Attila. A képek forrása: <http://dorogimendence.hu/index.php/2019/11/18/kovacs-lajosra-emlekeztek-dorogon/>

A kötet szerkesztője reményét fejezte ki, hogy lesznek még olyan irodalmi műhelyek, amelyek fontosnak gondolják Kovács Lajos munkáinak megőrzését.

Az egyik ilyen irodalmi műhely nem más, mint a Tatabányán már 50 éve megjelenő Új Forrás folyóirat, ami három másik hasonló lappal együtt őszi számaik egyikében részleteket közölt a mostanában (november 3-án) 70 éve született szépíró -, kritikus alkotásaiból.

dr. Monostori Imre

Dr. Monostori Imre irodalomtörténész e lap korábbi főszerkesztője pálya –és szerkesztő társi kapcsolatuk jellemző részleteinek tükrében idézte fel Kovács Lajos magas minőséget képviselő írói költői munkásságát, szerethető emberi habitusát. Monostori pontosnak és találónak nevezte Kovács lényeglátó és láttató kritikus munkásságát. Rámutatott arra is, hogy a szerző műveinek címével is figyelemfelhívó alkotásokat hozott létre, amiket a Móra kiadó és az Új Forrás folyóirat könyv sorozatának keretében gondoztak az ezen értékeket felismerő és közölni hivatott kortársak. Kovács Lajos Új Forrásban megjelent interjút főként dorogi kötődésű jelentős személyiségekkel készítette. Ez a szerző helytörténeti munkásságának, Dorog és környéke kulturális és társadalmi folyamatait megragadó szellemiségének részét képezte. A lokálpatriotizmus fogalmával nem teljesen leírható-, szerteágazó-, de ennek mentén a szó tágabb értelmében tanári –nevelői, környezetét fáradszóról mívelő munkásságát értékközpontúsága foglalja egybe.

A pedagógus Kovács Lajosról a pályatárs *Jászberényi Károly* alpolgármester osztotta meg gondolatait a jelenlévő barátokkal, volt kollégákkal,

szerkesztőkkel, tanítványokkal, a sok évtizedes eredményekben gazdag pályafutás tanúival, tisztelőivel. A tanár kolléga kiemelte: a felnövekvő generáció számára is be kell mutatni Kovács Lajos példaadó személyiségét, a helyi értékeket gazdagító szellemi örökségét. A TANÁR ÚR a helyi Zrínyi Ilona Általános Iskolában a tehetségek gondozásáért végzett -, a Zsolnai – módszeren alapuló és helyi kiadványokban is megjelent munkássága révén örökítette tovább hatalmas tudásának megannyi részletét.

A helytörténész Kovács Lajost *Dankó József*, a kötet másik szerkesztője, egyben Dorog Város Baráti Körének Egyesülete részéről, mint jelenlegi elnök mutatta be. Kiemelte módszertani felkészültségét, s egy apró példán keresztül érzékelte, milyen súlyt fektetett a részletekre. Két-, Dorogról készült Koszkol Jenő festmény idejének datálását Schmidt Sándor és Gáthy Zoltán iratai egy-egy részletének összevetésével sikerült megállapítania Kovács Lajosnak.

Jászberényi Károly

Az életmű egészéről sokat elmond a bibliográfia, ami 14-, kéthasábosra szedett oldal, s aminek összeállítása lehetetlen vállalkozás lett volna a szerző ki nem adott műveinek ismerete nélkül. Sokat –és minőségi színvonalon írt, mennyiség és minőség nála együtt járt, akár országos hírű gyermek íróként-, költőként, akár Dorog város helytörténetét feldolgozó -, bemutató szerzői, szerkesztői tevékenységét nézzük is.

Ez utóbbinál maradva szeretném kiemelni a Dorogi Füzetek sorozatról még Lajos életében írott gondolataimat, amiket újra olvasva úgy érzem, tágabb értelemben is érvényesek, most, hogy emlékezünk. A dorogi példa, melynek motorja, „helyi

napszámosa” ő volt, egy több évtizedes-, hiteles várostörténeti dokumentumokban, és feldolgozásokban testet öltött munka, ami azóta már a megyei értéktárat is gazdagítja.

A várostörténet kutatásának, megmentésének és bemutatásának nemcsak helyi értéke, de megyei szinten is kiemelkedő sorozata a honismereti mozgalomnak. Amit 1990-es indulása óta a szerkesztők, szerzők, a Dorog Város Barátainak Egyesületében annak 1988-as megalakulása óta a múlt értékeinek kutatásában, közkinccsé tételében a közért tettek és tesznek, az több mint figyelemre méltó. A civil egyesület várospolitikai szerepvállalásának megannyi ténye mellett egyik tevékenységi köre „csak” a kultúrateremtés, ápolás, a várostörténet értékeinek megmentése, de eredményei országosan is a kiemelkedők közé sorolhatók. A Dorogi Füzetek című könyvsorozat a település múltját feltárni kívánó igénnyel jelenüket, jelenünket is jobbítani szándékozó törekvések egyre kiteljesülő szellemi megfogalmazásaként értelmezhető. A kezdetben kitűzött cél eléréséhez, a várostörténeti monográfia megírásához a kötetek jó alapot szolgáltatnak, de sok még a mondanó, ami által egyre közelebb kerül a város ahhoz, hogy kellő ismeretekkel rendelkezzen önmaga történelméről, értékeiről.

Dankó József

Ezzel gazdagítja, nem csak megyei kulturális örökségünk, értékeink sorát is, ahol méltán foglalhat helyet... szellemi erőfeszítéseinek nagyságát, eredményeit elismerendő.

Van miből merítenünk!

Szent Borbála emlékülés a Tatabányai Múzeumban

MÁRKU MÓNIKA

A Tatabányai Múzeumban 2019. december 3-án került sor a Szent Borbála tudományos emlékülésre, mely a Szent Borbála napok rendezvénysorozatának egyik hagyománnyá vált eseménye. A konferencia díszvendége *John Katalin*, a közgyűlés kulturális és oktatási bizottságának elnöke volt. A konferenciát *Kiss Vendel*, a múzeum történész-muzeológusa moderálta.

John Katalin. Fotó: Zantleitner Ingrid. Forrás: Kemma

Képviselő asszony köszöntőjében a Szent Borbála ünnepköréről, az advent időszakáról és a hagyományörzés fontosságáról beszélt. A rövid bevezetőt követően a szakmai programot *Balogh Csaba* nyitotta meg, aki a tatabányai és a 2017-ben testvértelepüléssé vált Selmezbánya bányászatát, -hagyományait, azok hasonlóságait és különbségeit ismertette előadásában. *Vörös Béla* a Csordakúti bányaüzemről, annak kiépítéséről, a terület bányászati forrásairól tartott igen érdekes, inkább ismeretterjesztő előadást. Prezentációjához a forrásanyagot és a kutatómunkát a Tatabányai Levéltár adta. *Dallos István* a Bányász Képzőművész Kör megalakulásáról és történetéről mesélt korabeli sajtómegjelenések tükrében.

Ezt követően, kuriózumként került levetítésre a mintegy másfél évig restaurált, hagyatékából hátra maradt Palás Tóni című rövidfilm, melyet *Fábián Imre* és a Bányász Képzőművész Kör tagjai készítették. Az emlékülés zárásaként *Tóth Enikő* művészettörténész mutatta be a múzeum által, mint-

egy 700 ezer forintból (ebből 625 ezer forint pályázaton nyert pénz volt) restauráltatott Kukán Géza: Újraélesztés című festményét, melyet a Görgényi István életmű-kiállítás részeként tekinthettünk meg.

Kis Vendel levezető elnök és Balogh Csaba előadó

Az ELTE muzeális gyűjteményének jelene és jövője

MÁRKU MÓNIKA

Az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár levéltári szakmai rendezvényeinek harmadik napján, 2019. október 25-én került sor Az ELTE muzeális gyűjteményeinek jelene és jövője című konferenciára az Egyetemi Könyvtár dísztermében. A konferenciát *dr. Borhy László* régész, történész, akadémikus, egyetemi tanár, az ELTE rektora nyitotta meg. Majd röviden bemutatta az egyetem régészeti gyűjteményeit.

A rendezvény első előadójaként *Sonkoly Gábor*, az alkalmazott történelem oktatásának és kutatásának új útjairól beszélt az ELTE-n. Őt *Claudia Feigl* (a Bécsi Egyetem muzeális gyűjteményeinek felelőse) angol nyelvű előadása követte Tudományos gyűjtemények koordinációja a Bécsi Egyetemen címmel. Feigl asszony a honlapon keresztül mutatta be a Bécsi Egyetem muzeális gyűjteményeit, állandó és időszakos kiállításait. A bécsi kitekintést követően *Tóth Krisztina* és *Schlay Geogina* által az ELTE egyetem történeti gyűjteményét és az egyetem történetének bemutatására tett számos próbálkozást, kísérletet ismertethettük meg. *Juhász Lajos* az ELTE Numizmatikai

gyűjteményét, *Bergmann Krisztina* a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar Gyógypedagógia-történeti Gyűjteményét, *Szabó M. Gyula* a Gotthard Asztrofizikai Observatórium gyűjteményét, *Harman-Tóth Erzsébet* a Természettudományi Múzeum Ásvány- és Kőzetgyűjteményét, *Török Júlia* Katalin a Természettudományi Múzeum Biológiai és Őslénytani Gyűjteményét, *Bérczi Szaniszló* pedig a Természettudományi Múzeum Matematikai Gyűjteményét mutatta be a jelen lévőknek. Mindegyik előadó először az általa ismertetett gyűjtemény alapításáról, alapítójáról emlékezett meg, majd rövid történeti áttekintést követően képekkel szemléltette a gyűjteményt, illetve annak egyes részeit. Valamennyi előadásból kiderült, hogy az elmúlt évtizedek viharos politikai-társadalmi eseményei, az intézmények költöztetése a gyűjteményekre is hatással voltak. Teljes gyűjtemények, gyűjteményrészek vesztek, tűntek el ezek következtében. Ugyancsak mindegyik előadó arról számolt be, hogy a létszámhiány miatt, külső segítség (oktatók, doktori iskolások, egyetemisták, önkéntesek) nélkül szinte lehetetlen lenne ezeknek a gyűjteményeknek a fenntartása, gondozása és gyarapítása. Amihez még hozzájárul a súlyos forráshiány is.

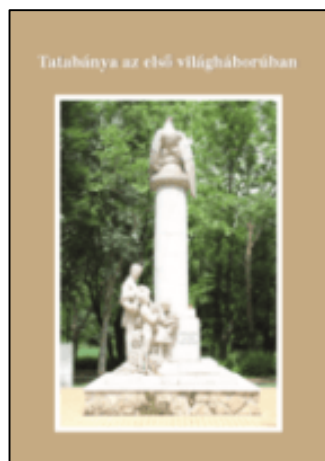
Az ELTE numizmatikai gyűjteményének egy darabja. A kép forrása: <http://regeszet.elte.hu/wordpress/index.php/2017/03/19/numizmatikai-gyujtemeny/>

Tatabánya az első világháborúban – könyvbemutató a Városi Levéltárban

SÁRI ALIZ

2019. november 4-én, Tatabánya Megyei Jogú Város Városi Levéltárának ’56-os emléktermében került sor az intézmény legújabb kiadványának bemutatójára.

Az időzítés nem volt véletlen. 1918. november 3-án történt meg a padovai fegyverszünet aláírása, mely november 4-én délután 3 órakor lépett hatályba; ezzel emléket állítva az első világháború hőseinek.

A kötet borítóján levő kép egy első világháborús tatabányai emlékművet ábrázol, melyet Ligeti Miklós alkotott. A szobor a Liget Parkban található a Gőzfürdő melletti területen. Bár az elesettekről emlékezik meg az alkotás, Ligeti

gyermekeket és egy fiatal felnőttet is kombinált az emlékműhöz. Ezáltal egy önmagán túlmutató értelmezést közvetít: az elesett katonák feleségeiket és gyermekeiket hagyták hátra, akiknek életkörülményeik még nehezebbé váltak. Az emlékművet 1926-ban adták át. A homokkőből készült névtáblákon 64 név szerepelt. Sajnálatos módon az időjárás viszontagságait a névtáblák nem állták ki teljes mértékben, így a 2006-os felújítást követően már csak 60 nevet tudtak rekonstruálni.

A kiadvány összesen 6 tanulmányt foglal magába, melyeket kivétel nélkül a Városi Levéltár volt - és jelenlegi munkatársai állítottak össze. Hiánypótló műről van szó, mely Tatabánya eddig ismert történetét kiegészíti. Első kézből tapasztalhatjuk meg, hogy a háború nem csak egy bizonyos területre koncentrálódik, hanem eljut akár a legapróbb helyekre is, nem kevesebb kint és szenvedést hozva magával. Családokat csonkolt meg, illetve

szakított szét, emberek váltak nincstelenné egyik percről a másikra, vagy éppen hadifogságba estek. Így került Magyarországra például a tatabányai születésű *Csernoviczki Éva* olimpiai cselgáncsozó nagypapája is.

B. Stenge Csaba és Macher Péter. Fotó: Somogyi Csilla

A kötetben megjelent tanulmányok:

- Macher Péter: Az első 20 esztendő – A Magyar Általános Köszénbánya Rt. története a tatabányai bányanyitástól az első világháború végéig, 1896-1918
- Bognár István: Népfelkelő bányász alakulatok Tatabányán a MÁK Rt.-nél az első világháborúban
- B. Stenge Csaba: Statárium Tatabányán 1917 májusában
- B. Stenge Csaba: Tatabánya mint hátország – Az elődközségek mindennapjai az első világháborúban
- Somogyi Csilla: Felsőgallai közigazgatási iktatókönyvek első világháborúhoz köthető bejegyzései, 1914-1918
- B. Stenge Csaba: Tatabánya hősi halottai az első világháborúban

A tanulmánykötetet gyorsan szétkapkodták, már a könyvbemutatón is csak 1-2 darabot tudtak felajánlani. Szerencsére azonban a könyv elérhető a [Magyar Elektronikus Könyvtárból](#), ezért minden érdeklődő elolvashatja.

Szubjektív visszaemlékezés Mészáros Antalra

TAKÁCS ANNA

Elhunyt Mészáros Antal életének 83. évében Győrben. Tiszakécskén született, az ELTE magyar-könyvtár szakán végzett. Az első évet nappali hallgatóként végezte, majd levelező tagozatos lett.

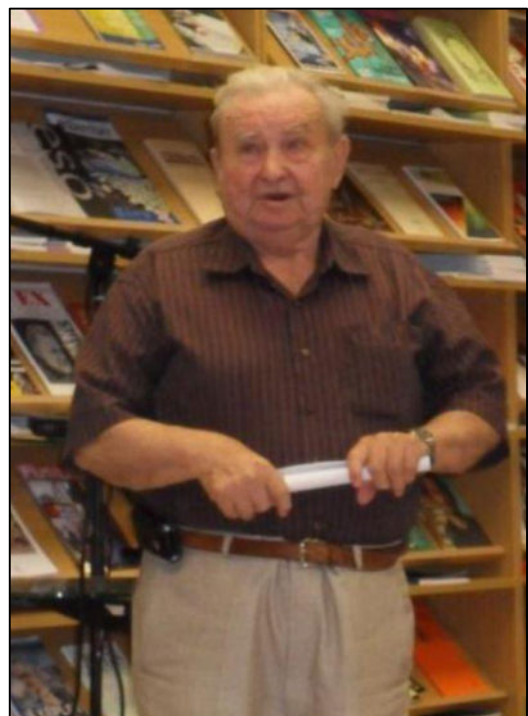
A tatabányai megyei könyvtárban is hosszabb ideig dolgozott, meghatározó személyiség volt. Én kb. 5-6 évig dolgoztam vele. Akkor osztályvezető volt. Úgy emlékszem rá, mint aki tele volt jobbító ötletekkel. Ezeket úgy naponta módosította, csiszolgatta, míg a végén az igazgató döntött: eddig, most már meg kell valósítani. A szakmai munkáját zöldfülű könyvtárosként aligha tudtam volna megítélni.

A nyüzsgésére emlékszem. A számsoros kölcsönzés bevezetése az ő nevéhez fűződik. Alaposan megkönnyítette a statisztika készítését, ráadásul így elfértünk az új, forgódobos könyvtári pultban. Ez csak a gépi kölcsönzés bevezetésével szűnt meg. Néhány dolgot elvárt. Az ügyeleteknek egy órával az ügylet megkezdése előtt kint kellett lenni. A tájékoztatóknak körül kellett nézni a polcokon, és mindenkinek át kellett nézni az előjegyzéseket, hogy visszavételnél, sorolásnál kiderüljön, félre tudjuk tenni a keresett könyvet. Akkor még nem olyan könnyű dolgunk, mint napjainkban.

Látványosak voltak a könyvtár rendezvényei is. Rengeteg neves művész jött Tatabányára előadó-

estre, és bizony, ha nem voltak százan, kicsit el is voltunk keseredve. Bicskei Tibor és Jobba Gabi, Latinovits Zoltán, Szemes Mari, Koncz Gábor – szemeztetek az előadók között. A könyvtártörténetben többet találhat, akit érdekel.

Nevéhez fűződik a Fiatal Olvasók Klubja is. Tudom, nem illik azt a korszakot dicsérni, de nagyon sok minden történt, és sok minden fűződik az ő nevéhez. Tatabányán. Érdeemes arra, hogy megőrizzük – legalább így – emlékét.

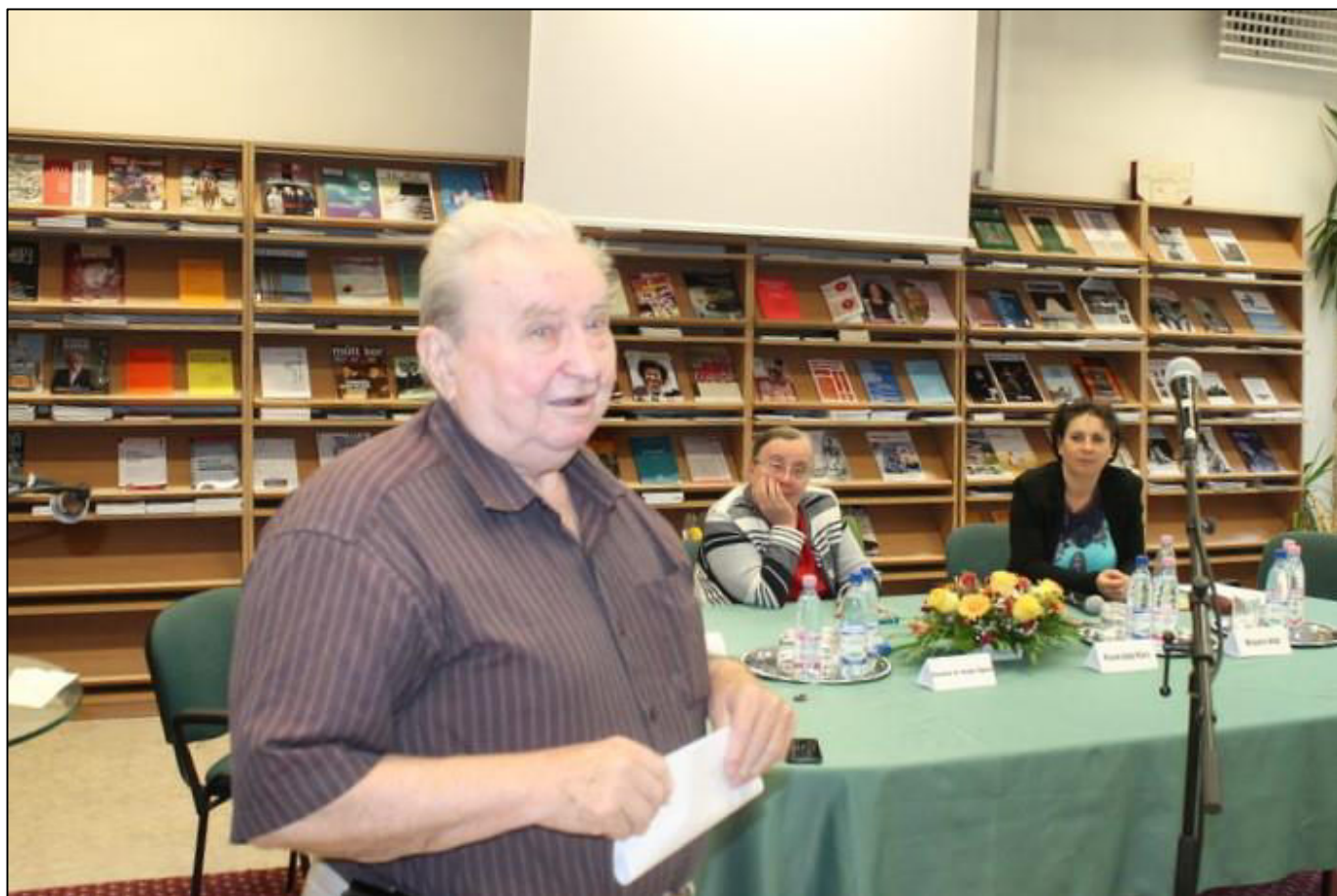
Mészáros Antal

Egészen biztosan egyik lelke volt az első könyvtáros vándorgyűlésnek Tatán, utána még sok-sok évig nem múlhatott el vándorgyűlés nélküle. Egyik szervezője volt az akkor még évenként megrendezett könyvtári kirándulásoknak. Nem is tudom, hányan emlékeznek még rá: egyik év

belföld, másik év külföld. Voltunk a Magas Tát-
rában, Erdélyben, a jugoszláv tengerparton,
Krakkóban. Igaz, drágábban, repülővel, de vol-
tam szervezésében az IFLA vándorgyűlésén
Moszkvában. (Bár az ülés helyett a Puskin mú-
zeumot választottam barátnőmmel, de eljutottam
oda és Leningrádba. Ez országosan szervezett
kirándulás volt.) Ami biztos, utoljára Pozsony-
ban voltunk, akkor ment tőlünk Dunaújvárosba,
ha igaz.

De dolgozott a szülőhelyén Szolnok megyében,
majd élete végén Győrben. Utolsó közös kirán-
dulásunk a sárospataki vándorgyűlés alkalmából
történt: a Győr-Sopron megyei könyvtárosok
busszal mentek, négyen befértünk a megyéből.

Előbb indultunk egy nappal, és átmentünk Kár-
pátaljára. Ungvár, Munkács, Beregszász. Köny-
vet is vittünk, szétosztva, nehogy baj legyen be-
lőle. Az a vándorgyűlés valamennyiünknek em-
lékezetes maradt. Kulturális delegáció ide vagy
oda, a kapcsolatok sem számítottak, 33 órát vár-
tunk a határon. A vándorgyűlés utolsó napjának
reggelén érkezünk meg Sárospatakra. Egy-két
hős még bement, és valamennyi szekcióban el-
mesélték, mi történt. A Téka Témában megírtam
annak idején részletesen. Az egyesület megem-
lékezésén még itt volt Tatabányán, találkozhatott
néhány ismerőssel. És persze mi is találkozhat-
tunk vele. Ez volt az utolsó alkalom. Mára csak
az emléke él azokban, akik még ismerték. Írásai
és a könyvtártörténet őrzi emlékét.

**Mészáros Antálról a fotó 2018. október 1-én készült az MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezetének rendezvényén. A képen Baráthné dr. Hajdú Ágnes és Kissné Anda Klára látható még.
A fotókat Török Csaba készítette**

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: MÁRKU MÓNIKA**2019 október**

1.

A sorozat középpontjában a közösségek állnak : "Könyvtárak az emberért -felelősség a Földért" - Országos Könyvtári napok Tatabányán / Sugár Gabi. In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 231. sz. (2019. október 4.), p. 3. - ill.

2.

Agatha Christie a könyvklubban : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 231. sz. (2019. október 4.), p. 4.

3.

"Ami tegnap volt, az már történelem" / Sára Evelyn. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 74. évf. 242. sz. (2019. október 17.), p. 1., 9. - ill.

Tartalom: Legnagyobb kritikusa a felesége : író-olvasó találkozót tartottak a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban Benkő Lászlóval

4.

Bárki átélhette az expedíciót : a magashegyi terrep élményeiről és a K2-ről is beszélt Suhajda Szilárd / Walczér Patrik. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 241. sz. (2019. október 16.), p. 6. - ill.

5.

Bokrétaünnepség a tudásközpontnál : jövő nyárra elkészül a modern megyei könyvtár / Sugár Gabi. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 234. sz. (2019. október 8.), p. 1., 3. - ill.

Tartalom: Jövő nyárra elkészül az új tudásközpont : bokrétaünnepséget tartottak a megyei könyvtárnál

6.

Csodákat rejt a könyv : nagy-magyarország kin-

cseit fedezték fel / W. P.- In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 235. sz. (2019. október 9.), p. 5. - ill.

7.

Előadás : [hír]. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 74. évf. 228. sz. (2019. október 1.), p. 9.

8.

Fa Nándort látják vendégül : [hír]. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 74. évf. 242. sz. (2019. október 17.), p. 9.

9.

Gyorsabb és hatékonyabb lesz az új weboldal : fontosnak tartják, hogy a fiatalokhoz is eljussanak az információk, segítve az olvasásra nevelést / S. G. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 251. sz. (2019. október 29.), p. 2. - ill.

10.

Hosszú út után vált az álom valósággá : ismert szobrászművész volt a könyvtár vendége / Walczér Patrik. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 230. sz. (2019. október 3.), p. 12. - ill.

11.

K2-es élményeket hallhattunk : Suhajda Szilárd vendégeskedett az esztergomi könyvtárban / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 240. sz. (2019. október 15.), p. 1. - ill.

12.

Kincsek a házban : [képhír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 246. sz. (2019. október 22.), p. 1. - ill.

13.

Könyvbemutató : [hír]. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 74. évf. 228. sz. (2019. október 1.), p. 8.

14.

Könyvbemutató : [hír]. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 74. évf. 237. sz. (2019. október 11.), p. 8.

15.

Könyvtárat avattak a kisközségben / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 237. sz. (2019. október 11.), p. 3.

16.

Megszépült a könyvtár : megtalálták a megoldást a tarjániak / S. G. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 230. sz. (2019. október 3.), p. 1. , 3. - ill.

17.

Muflonok, csillagles és répatorta esete / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 235. sz. (2019. október 9.), p. 4.

18.

Napló egy árváról : egy mélyszegénységben élő lány a főszereplő / W. P.- In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 228. sz. (2019. október 1.), p. 5. - ill.

19.

Nem a Z generáció tagja, mégis használja a modern eszközöket : Fa Nándor vitorlázó vendégeskedett az esztergomi városi könyvtárban / Walczér Patrik.- In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 251. sz. (2019. október 29.), p. 5. - ill.

20.

Országos Könyvtári Hét a Jókaiiban : [hír]. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 74. évf. 230. sz. (2019. október 3.), p. 8.

21.

Pézsza Tibor lesz a könyvtár vendége : [hír]. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 74. évf. 244. sz. (2019. október 19.), p. 9.

22.

Programok : Komárom. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 231. sz. (2019. október 4.), p. 5.

23.

Programok : Lábatlan. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 231. sz. (2019. október 4.), p. 5.

24.

Programok : Komárom. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 240. sz. (2019. október 15.), p. 5.

25.

Programok : Tatabánya. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 245. sz. (2019. október 21.), p. 5.

26.

Programok : Dorog. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 253. sz. (2019. október 31.), p. 5.

27.

Programok : Esztergom. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 229. sz. (2019. október 2.), p. 5.

28.

Sétálva idézik fel helyi múltjukat / F. K. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 235. sz. (2019. október 9.), p. 2.

29.

Sok látogató volt a Könyvtári Napokon / S. G. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 244. sz. (2019. október 19.), p. 4.

2019 november

1.

A faluban forgatták a Szerdai gyereket / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 257. sz. (2019. november 6.), p. 4.

2.

A Könyvtár Könyve / Vitéz Ferenc. - In: Magyar hírlap : politikai napilap. - 52. évf. 252. sz. (2019. október 30.), p. 7.

3.
A könyvtár szelleme : rémisztő dolgokat élhetünk át Dorogon / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 258. sz. (2019. november 7.), p. 5. - ill.
4.
Akvarellekbe és haikukba álmodott világ a könyvtárban : kert Károly György kiállítását nyitották meg a Népház úti bibliotékában / Sugár Gabi. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 262. sz. (2019. november 12.), p. 5. - ill.
5.
Bán János az esztergomi könyvtárban : [hír]. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 74. évf. 254. sz. (2019. november 2.), p. 9.
6.
Élményekben gazdag könyvtáraké a jövő : trükkökkel megidézték a halhatatlanokat / Sugár Gabi. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 268. sz. (2019. november 19.), p. 1., 3. - ill.
- Tartalom: Meg lehet idézni a halhatatlanokat : workshop Az én könyvtáram projekt eredményeiről
7.
Kihívások előtt a könyvtárak : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 266. sz. (2019. november 16.), p. 4.
8.
Kossuth-díjas művész érkezik Esztergomba : [hír]. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 74. évf. 261. sz. (2019. november 11.), p. 9.
9.
Nem "volkfasiszták" : neves művész járt a Helischer-könyvtárban / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 270. sz. (2019. november 21.), p. 5. - ill.
10.
Programok : Tata. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 256. sz. (2019. november 5.), p. 5.
11.
Programok : Tata. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 257. sz. (2019. november 6.), p. 5.
12.
Programok : Tata. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 256. sz. (2019. november 5.), p. 5.
13.
Programok : Tatabánya. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 256. sz. (2019. november 5.), p. 5.
14.
Programok : Oroszlány. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 258. sz. (2019. november 7.), p. 5.
15.
Programok : Oroszlány. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 258. sz. (2019. november 7.), p. 5.
16.
Programok : Oroszlány. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 270. sz. (2019. november 21.), p. 5.
17.
Programok : Oroszlány. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 272. sz. (2019. november 23.), p. 5.
18.
Programok : Tata. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 272. sz. (2019. november 23.), p. 5.
19.
Programok : Tata. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 274. sz. (2019. november 26.), p. 5.
20.
Programok : Oroszlány. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 276. sz. (2019. november 28.), p. 5.
- 21.

Programok : Oroszlány. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 269. sz. (2019. november 20.), p. 5.

22.

Programok : Dorog. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 257. sz. (2019. november 6.), p. 5.

23.

Programok : Esztergom. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 255. sz. (2019. november 4.), p. 5.

24.

Színes terek a megújult könyvtárban : [képhír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 272. sz. (2019. november 23.), p. 4. - ill.

25.

Vívólegenda a tékában : Pézsa Tibor vendégeskedett Esztergomban / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 257. sz. (2019. november 6.), p. 6. - ill.

2019 december

1.

A szürkeállományé a főszerep : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 289. sz. (2019. december 13.), p. 4.

2.

Az év utolsó könyvtári beszélgetése : [hír]. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 74. évf. 284. sz. (2019. december 7.), p. 10.

3.

Dalolva alkottak a könyvtárban : ünnepre hangoló koncertet is szerveztek / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 291. sz. (2019. december 16.), p. 4.

4.

Elismerést kapott a könyvtár : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 297. sz. (2019. december 23.), p. 4. - ill.

5.

Fehérvár adott ihletet : bemutatták a Kő kövön című regényt / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 287. sz. (2019. december 11.), p. 5.

6.

Könyvtárosként segíti a szlovákiai magyar közösségeket / Walczér Patrik. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 297. sz. (2019. december 23.), p. 4. - ill.

7.

Már a tizedik résznél tart az író : Bán János volt az esztergomi Helischer József könyvtár vendége / Walczér Patrik. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 286. sz. (2019. december 10.), p. 6. - ill.

8.

Megismerték, megszerették, megőrizték : kitűnően vizsgáztak megyénk értékeiből a Tatai Református Gimnázium tanítványai. - In: Megyejáró : a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat időszakos kiadványa. - (2019. augusztus), p. 3. - ill.

9.

Megszerette Esztergomot / Walczér Patrik. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 295. sz. (2019. december 20.), p. 1. , 6. - ill.

Tartalom: Esztergomot és az iskolákat is megszerette a műsorvezető : Bösze Ádám vendégeskedett a Helischer József Városi Könyvtárban

10.

Önismereti kalandok : [hír]. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 74. évf. 285. sz. (2019. december 09.), p. 8.

11.

Programok : Tatabánya. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 293. sz. (2019. december 18.), p. 5.

12.

Programok : Komárom. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 279. sz. (2019. december 2.), p. 5.

13.

Programok : Oroszlány. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 279. sz. (2019. december 2.), p. 5.

14.

Programok : Tata. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 279. sz. (2019. december 2.), p. 5.

15.

Több tucat nyelven köszöni meg az aprót : különleges utcazenész volt a könyvtár vendége / Walczér Patrik. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 294. sz. (2019. december 19.), p. 12. - ill.

16.

Vándorszínészek : [hír]. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 74. évf. 282. sz. (2019. december 5.), p. 8.

